«7/24.tm»: «Türkmenistan Sport» halkara žurnalynyň elektron goşundysy
№ 30 (217)
22.07.2024

TÜRKMENISTAN SPORT

ESASLANDYRYJYSY — TÜRKMENISTANYŇ BEDENTERBIÝE WE SPORT BARADAKY DÖWLET KOMITETI

7/24.tm

TURKMENISTAN

BOSAGADA OLIMPIADA

TÜRKMENISTANYŇ SPORT WEKILIÝETI TOMUSKY OLIMPIÝA OÝUNLARYNA GATNAŞMAK ÜÇIN PARIŽ ŞÄHERINE UGRAÝAR

HEPDÄNIŇ HABARLARY

◆ **16.07.2024 ý.** Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginde «Türkmenistan — BMG» Strategik maslahat beriş geňeşiniň ikinji mejlisi geçirildi. Mejlisiň gün tertibine BMG-niň Baş Sekretarynyň Türkmenistana amala aşyran saparynyň netijelerine garamak, şeýle hem BMG-niň Baş Assambleýasynyň «Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýyly, 2025-nji ýyl» atly kararnamasyny durmuşa geçirmek boýunça Türkmenistanda we daşary ýurtlarda geçirilmeli çäreleriň Meýilnamasyny ara alyp maslahatlaşmak ýaly meseleler girizildi.

◆ **16.07.2024 ý.** Daşkent şäherinde Söwda-ykdysady, ylmy-tehniki we medeni hyzmatdaşlyk boýunça bilelikdäki türkmen-özbek toparynyň on sekizinji mejlisi geçirildi. Türkmen tarapyndan mejlisiň işine Türkmenistanyň Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň Orunbasary B. Atdaýewiň ýolbaşçylygynda Türkmenistanyň ministrlikleriniň we pudaklaýyn edaralarynyň ýolbaşçylary hem-de wekilleri gatnaşdylar.

◆ **16.07.2024 ý.** Türkmenistanyň Daşary işler ministri Raşid Meredow Gazagystan Respublikasynyň Türkmenistanda täze bellenilen Ilçisi Nurlan Nogaýew bilen duşuşyk geçirdi. Ilçi özüniň ynanç hatynyň nusgalaryny gowşurdy. R.Meredow Ilçini jogapkärli wezipä bellenilmegi bilen gutlady we türkmen tarapynyň onuň diplomatik işinde zerur bolan goldawy we ýardamlary bermäge taýýardygyny beýan etdi.

◆ **17.07.2024 ý.** Hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow Gazagystan Respublikasynyň Türkmenistanda täze bellenen Adatdan daşary we Doly ygtyýarly ilçisi Nurlan Nogaýewi kabul etdi. Ol döwlet Baştutanymyza ynanç hatyny gowşurdy.

◆ **17.07.2024 ý.** Hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow Birleşen Milletler Guramasynyň Çagalar gaznasynyň (ÝUNISEF) Türkmenistandaky wekili hanym Jalpa Ratnany kabul etdi. Ol döwlet Baştutanymyza ynanç hatyny gowşurdy.

◆ **19.07.2024 ý.** Hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow sanly ulgam arkaly Ministrler Kabinetiniň nobatdaky mejlisini geçirdi. Onda döwlet durmuşyna degişli birnäçe meselelere garaldy.

www.tdh.gov.tm

УСПЕХ ТУРКМЕНСКИХ ФУТБОЛИСТОВ

◆ Хорошая новость пришла из столицы Узбекистана – Ташкента, где вчера завершился международный турнир по футболу «AFL Kids Cup-2024» среди детей и подростков. Выступая в трёх возрастных группах, туркменские команды в двух соревнованиях одержали победы и в одном – завоевали серебряные медали.

Награды высшей пробы наши юные соотечественники завоевали в возрастных группах спортсменов 2012 года рождения, где отличилась команда «Batly», и 2014 года рождения, где лучшими оказались футболисты «Gökje». В обоих случаях за медали боролись по шесть команд, но именно туркменистанцы вышли победителями. Более того, полузащитник «Gökje» Аманмурад Реджепов был признан лучшим игроком турнира.

Вице-чемпионами стали представители команды «Çandybil», отличившиеся в группе спортсменов 2009 года рождения. Соперниками ашхабадцев были четыре футбольных коллектива из Узбекистана и одна из Кыргызстана. Лишь в решающем поединке наши спортсмены уступили представителям хозяев турнира, а капитана команды «Çandybil» Аманмырата Чарыева организаторы соревнований признали лучшим нападающим.

Столь значительный успех юных туркменистанцев неслучаен, поскольку для них созданы все условия для плодотворных и качественных тренировок. В годы независимости нашей страны по инициативе Национального Лидера туркменского народа, Председателя Халк Маслахаты Гурбангулы Бердымухамедова и продолжающего его дело по развитию спорта Президента Сердара Бердымухамедова по всей стране возведены сотни современных спортивных комплексов и спортшкол, где занимаются молодые и талантливые туркменские спортсмены.

Поздравляем наших юных футболистов с этими большими достижениями и ждём от них новых побед!

Дмитрий ГОРШКОВ,
журналист.

ÝAŞAJYK FUTBOLÇYLARYŇ ÜSTÜNLIGI

◆ Ýaşajyk türkmen futbolçylary Daşkent şäherinde geçirilen «AFL Kids Cup — 2024» atly halkara ýaryşda üstünlikli çykyş edip, iki altyn, bir bürünç medala mynasyp boldular.

Ýaryşda altyn medallary «Batly» we «Gökje» futbol toparlary gazandy. Bu toparlaryň birinjisi 2012-nji ýylda doglan we şondan hem kiçi ýaşly okuwçylardan, ikinjisi bolsa 2014-nji ýylda doglan hem-de şondan kiçi ýaşly mekdep okuwçylaryndan ybaratdyr. 2009-njy ýylda doglan ýetginjeklerden düzülen «Çandybil» futbol topary bolsa kümüş medal bilen ýaryşyň hormat münberine çykmagy başardy.

Soňky ýyllarda geçirilmegi däbe öwrülen «AFL Kids Cup» ýaryşy çagalaryň arasynda futboly wagyz etmekde we geljekki ýyldyzlary ýüze çykarmakda uly ähmiýete eýedir. Ýaryşy guraýjylardyr dürli ýurtlardan gelen futbol jemgyýetçiliginiň wekilleri türkmenistanly toparlaryň başarnygyna ýokary baha berdiler.

TÜRKMENISTANLY SÜRÜJILER HORMAT MÜNBERINE ÇYKDYLAR

◆ 5 — 15-nji iýul aralygynda geçirilen «Ýüpek ýoly — 2024» rallireýdine milli türgenlerimiz hem gatnaşdylar. 14-nji gezek geçirilen «Ýüpek ýoly» halkara awtoralli ýaryşy Russiýa Federasiýasynda başlanyp, Mongoliýanyň Ulan-Bator şäherinde tamamlandy. 13 döwletden 100-e golaý toparyň gatnaşmagynda 11 günläp dowam eden ýaryşda oňa gatnaşyjylar Altaý daglarynyň we Gobi çölüniň çarkandakly ýollaryndan geçdiler.

Türkmenistanly doganlar ulagy dolandyryjy Merdan Toýlyýewden we şturman Şöhrat Toýlyýewden ybarat topar «T2», ýagny ýolsuz ýerlerde ulag sürmek boýunça ýaryşda 2-nji orny, Maksatmyrat Daňatarow bilen Didar Orazmedowdan ybarat topar 3-nji orny eýeledi. Ildeşlerimizden Meýlis Abdullaýew bilen Italmaz Çaryýewden ybarat toparyň hem ilkinji bäşlige girendigini aýtmak gerek. Ýaryşyň bu görnüşinde russiýaly Andreý Suşenowdan we Aleksandr Şanowdan ybarat topar ýeňiji boldy.

DAŞOGUZ WELAÝATYNYŇ BEDENTERBIÝE WE SPORT BARADAKY BAŞ MÜDIRLIGINIŇ SPORT MEKDEPLERI ÇAGALARY TÜRGENLEŞIGE ÇAGYRÝAR

◆ DAŞOGUZ WELAÝATYNYŇ BEDENTERBIÝE WE SPORT BARADAKY BAŞ MÜDIRLIGINIŇ GARAMAGYNDAKY SPORT MEKDEPLERINDE SPORTUŇ DÜRLI GÖRNÜŞLERI BOÝUNÇA TÄLIM BERILÝÄR. 2024-2025-nji OKUW ÝÝLYNDA ÇAGALAR SPORTUŇ DÜRLI GÖRNÜŞLERI BOÝUNÇA SPORT MEKDEPLERINE 2024-nji ÝYLYŇ IÝUL-AWGUST AÝLARY KABUL EDILÝÄR.

Daşoguz şäheriniň 1-nji sport mekdebi
1. Futbol
2. Küşt
3. Agyr atletika
4. Pauerlifting
5. Stol tennisi
6. Tennis
7. Welosport
8. Sambo
9. Boks
10. Dzýudo

**Daşoguz şäheriniň Magtymguly şaýolunyň 137-nji jaýy.
Telefon belgisi: 800322-7-69-19; 800322-7-70-80.**

Daşoguz şäheriniň 2-nji sport mekdebi
1. Grek rim göreşi
2. Erkin göreş
3. Dzýudo
4. Sambo

**Daşoguz şäheriniň Magtymguly şaýolunyň 113-nji jaýy.
Telefon belgisi: 800322-7-41-98.**

Daşoguz şäheriniň 3-nji sport mekdebi
1. Boks
2. Grek-rim göreşi
3. Erkin göreş
4. Küşt
5. Kýokuşinkaý karate
6. Basketbol
7. Woleýbol
8. Gandbol
9. Futbol
10. Söweş sungaty

**Daşoguz şäheriniň Şagadam köçesiniň 1-nji «A» jaýy.
Telefon belgisi: 800322-2-96-56.**

Daşoguz şäheriniň 4-nji sport mekdebi
1. Woleýbol
2. Grek-rim göreşi
3. Welosport
4. Çeperçilik gimnastikasy
5. Söweş sungaty
6. Suwda ýüzmek
7. Uşu
8. Teakwando
9. Kýokuşinkaý karate
10. Küşt

**Daşoguz şäheriniň Bitaraplyk şaýolunyň 103/4-nji jaýy.
Telefon belgisi: 800322-9-79-60.**

Daşoguz şäheriniň 5-nji sport mekdebi
1. Boks
2. Futbol
3. Futzal
4. Basketbol
5. Ýeňil atletika
6. Grek-rim göreşi
7. Kýokuşinkaý karate
8. Adaty karate
9. Taýboks
10. Kikboksing

**Daşoguz şäheriniň Daşoguz köçesiniň 7-nji jaýy.
Telefon belgisi: 800322-9-35-61.**

Daşoguz şäheriniň 6-njy sport mekdebi
1. Woleýbol

**Daşoguz şäheriniň 10 ýyl abadançylyk köçesiniň 1-nji jaýy.
Telefon belgisi: 800322-5-78-58.**

Daşoguz şäheriniň 7-nji sport mekdebi
1. Boks
2. Woleýbol
3. Grek-rim göreşi
4. Futbol
5. Futzal
6. Taýboks
7. Kýokuşinkaý karate
8. Welosport
9. Söweş sungaty

Daşoguz şäheriniň Aýly gije köçesiniň 1/1 jaýy.

Görogly etrabynyň 1-nji sport mekdebi
1. Stol tennisi
2. Milli göreş
3. Woleýbol
4. Futbol
5. Kýokuşinkaý karate
6. Şaşka

**Görogly etrabynyň Görogly şäheriniň Gurbansoltan eje köçesiniň 1/1 jaýy.
Telefon belgisi: 800340-33-0-75.**

Görogly etrabynyň 2-nji sport mekdebi
1. Milli göreş
2. Woleýbol
3. Futbol
4. Adaty karate
5. Stol tennisi

**Görogly etrabynyň Görogly şäheriniň Bitaraplyk köçesiniň 2-nji jaýy.
Telefon belgisi: 800340-30-3-17.**

Görogly etrabynyň 3-nji sport mekdebi
1. Woleýbol
2. Futbol
3. Ýeňil atletika
4. Sport gimnastikasy
5. Kýokuşinkaý karate
6. Stol tennisi
7. Milli göreş
8. Tennis

**Görogly etrabynyň Bereket geňeşliginiň Döwletli köçesi.
Telefon belgisi: 800340-33-0-64.**

Şabat etrabynyň 1-nji sport mekdebi
1. Futbol
2. Woleýbol
3. Erkin göreş
4. Grek-rim göreşi
5. Boks
6. Kýokuşinkaý karate
7. Kikboksing
8. Ýaýdan ok atmak

Şabat etrabynyň Şabat şäheriniň Daşoguz köçesiniň 9-njy jaýy.

Şabat etrabynyň 2-nji sport mekdebi
1. Grek-rim göreşi
2. Kuraş
3. Sambo
4. Pauerlifting
5. Futbol
6. Futzal
7. Boks
8. Erkin göreş

Şabat etrabynyň S.Rozmetow adyndaky şäherçesiniň Beýik Saparmyrat Türkmenbaşy şaýoly, 2 «A» jaýy.

Akdepe etrabynyň 1-nji sport mekdebi
1. Basketbol
2. Futbol
3. Stol tennisi

**Akdepe etrabynyň Akdepe şäheriniň Ş.Taganow köçesiniň 96-njy jaýy.
Telefon belgisi: 800344-3-03-81.**

Akdepe etrabynyň 2-nji sport mekdebi

1. Futbol
2. Stol tennisi
3. Woleýbol
4. Basketbol
5. Adaty karate
6. Ýaýdan ok atmak
7. Milli göreş
8. Boks

Akdepe etrabynyň Akdepe şäheriniň S. Türkmenbaşy köçesiniň 80-nji jaýy.
Telefon belgisi: 800344-3-18-75.

Akdepe etrabynyň 3-nji sport mekdebi

1. Basketbol
2. Woleýbol
3. Futbol
4. Milli göreş
5. Stol tennisi

Akdepe etrabynyň Orazgeldi Ärsaryýew adyndaky şäherçesiniň Galkynyş köçesiniň 1/1 jaýy.

Akdepe etrabynyň 4-nji sport mekdebi

1. Erkin göreş
2. Agyr atletika
3. Futbol
4. Gandbol
5. Kýokuşinkaý karate
6. Pauerlifting

Akdepe etrabynyň Andalyp şäheriniň Türkmenbaşy şaýolunyň 3 «A» jaýy.
Telefon belgisi: 800344-3-27-23.

Akdepe etrabynyň 5-nji sport mekdebi

1. Woleýbol
2. Futbol

Akdepe etrabynyň Andalyp şäheriniň N.Andalyp köçesiniň 8-nji jaýy.
Telefon belgisi: 800344-2-09-36.

Akdepe etrabynyň 6-njy sport mekdebi

1. Futbol
2. Agyr atletika
3. Woleýbol
4. Milli göreş
5. Kýokuşinkaý karate
6. Taýboksing
7. Kenarýaka woleýboly

Akdepe etrabynyň R.Ataýew adyndaky şäherçesiniň Ruhabat köçesiniň 6-njy jaýy.
Telefon belgisi: 800344-2-40-13.

Akdepe etrabynyň 7-nji sport mekdebi

1. Basketbol
2. Woleýbol
3. Futbol
4. Agyr atletika
5. Erkin göreş
6. Tennis
7. Stol tennisi

Akdepe etrabynyň N.Andalyp adyndaky geňeşliginiň Ý.Reýimow köçesiniň 20-nji jaýy.
Telefon belgisi: 800344-4-23-69.

Akdepe etrabynyň agyr atletika sport mekdebi

1. Agyr atletika

Akdepe etrabynyň N.Andalyp adyndaky geňeşliginiň Serdar köçesiniň 2-nji jaýy.

Boldumsaz etrabynyň 1-nji sport mekdebi

1. Futbol
2. Gandbol
3. Woleýbol
4. Ýeňil atletika
5. Erkin göreş
6. Milli göreş
7. Küşt
8. Kýokuşinkaý karate
9. Söweş sungaty

Boldumsaz etrabynyň Boldumsaz şäheriniň Garaşsyzlyk köçesiniň 37-nji jaýy.
Telefon belgisi: 800345-3-10-11.

Boldumsaz etrabynyň 2-nji sport mekdebi

1. Woleýbol
2. Basketbol
3. Futbol
4. Kabaddi
5. Şaşka
6. Küşt
7. Karate-do
8. Boks
9. Kikboksing
10. Grek-rim göreşi
11. Ýeňil atletika
12. Düzzüm

Boldumsaz etrabynyň Gubadag şäheriniň D.Azady köçesiniň 27-nji jaýy.
Telefon belgisi: 800346-4-00-12.

Köneürgenç etrabynyň 1-nji sport mekdebi

1. Erkin göreş
2. Gandbol
3. Futbol
4. Dzýudo
5. Sambo
6. Uşu
7. Tennis
8. Futzal
9. Adaty karate
10. Taýboks

Köneürgenç etrabynyň Köneürgenç şäheriniň Gündogar köçesiniň 25-nji jaýy.
Telefon belgisi: 800347-3-60-41.

Köneürgenç etrabynyň 2-nji sport mekdebi

1. Milli göreş
2. Düzzüm
3. Woleýbol
4. Futbol
5. Uşu
6. Dzýudo
7. Agyr atletika

Köneürgenç etrabynyň Bereket şäherçesiniň Gürgenç köçesiniň 31-nji jaýy.

S. Türkmenbaşy etrabynyň 1-nji sport mekdebi

1. Woleýbol
2. Futbol
3. Stol tennisi
4. Milli göreş
5. Şaşka

S.Türkmenbaşy etrabynyň S.Türkmenbaşy şäheriniň Aşgabat köçesiniň 41-nji jaýy.

S. Türkmenbaşy etrabynyň 2-nji sport mekdebi

1. Milli göreş
2. Futbol
3. Woleýbol
4. Stol tennisi

S.Türkmenbaşy etrabynyň S.Türkmenbaşy şäheriniň Görelde köçesiniň 40-njy jaýy.

S. Türkmenbaşy etrabynyň 3-nji sport mekdebi

1. Woleýbol
2. Futbol

S.Türkmenbaşy etrabynyň S.Türkmenbaşy şäheriniň Azady köçesiniň 32-nji jaýy.

Ruhubelent etrabynyň 1-nji sport mekdebi

1. Futbol
2. Grek-rim göreşi
3. Basketbol
4. Ýeňil atletika
5. Stol tennisi

Ruhubelent etrabynyň Ruhubelent şäherçesiniň Şagadam geňeşliginiň Galkynyş köçesiniň 2-nji jaýy.

Ruhubelent etrabynyň 2-nji sport mekdebi

1. Basketbol
2. Stol tennisi
3. Kýokuşinkaý karate
4. Boks
5. Milli göreş

Ruhubelent etrabynyň Şagadam geňeşliginiň Türkmenistan daýhan obasynyň Türkmenistan köçesiniň 1-nji jaýy.

FESTIWAL HALKLARY DOSTLAŞDYRÝAR

◆ Hormatly Prezidentimiz dünýä döwletleri bilen özara bähbitli hyzmatdaşlygyň ýola goýulmagyna, şol sanda ýurdumyzyň köpugurly we toplumlaýyn daşary syýasatynyň amala aşyrylmagyna aýratyn uly üns berýär. Şu jähtden, ýurdumyz özara bähbitli ikitaraplaýyn hem-de köptaraplaýyn gatnaşyklary işjeňleşdirmek, medeni-ynsanperwer ulgamda netijeli hyzmatdaşlygy mundan beýläk hem ösdürmek babatynda anyk ädimleri ädýär, iri düzümleýin taslamalary amala aşyrýar.

Häzirki döwürde Russiýa Federasiýasy bilen Türkmenistanyň arasyndaky gatnaşyklaryň möhüm ugurlarynyň biri bolan ylym-bilim pudagynda, medeniýet ulgamynda has netijeli hyzmatdaşlyklar ýola goýuldy. Ýaňy ýakynda Türkmenistanyň ýaşlaryndan düzülen wekiliýetiň Omsk şäherinde geçirilen Russiýanyň we Merkezi Aziýa sebitiniň ýaşlarynyň döredijilik festiwalyna gatnaşmagy bu aýdylanlary doly aýdyňlygy bilen tassyklaýar. Türkmen ýaşlaryndan düzülen wekiliýetiň düzümine Türkmenistanyň Magtymguly adyndaky Ýaşlar guramasynyň wekilleri, Türkmen döwlet medeniýet institutynyň we Maýa Kulyýewa adyndaky Türkmen milli konserwatoriýasynyň ýaş mugallymlarydyr talyplary gatnaşdylar. Iýun aýynyň 26 — 30-y aralygynda geçirilen bu festiwal ýaşlaryň döredijilik, sungat we intellektual işjeňliginiň has-da ýokarlandyrylmagyna gönükdirilip, ol «KHS, media», «Döredijilik» we «Dizaýn» atly üç bölümi öz içine aldy. «KHS, media» bölüminde ýaşlara medianyň häzirkizaman ugurlary, surata düşürmegiň we ony gaýtadan işlemegiň görnüşleri, täsirli wideo ýazgylary taýýarlamagyň usullary we başga-da bu ugra degişli möhüm meseleleri ara alyp maslahatlaşmak hem-de gerekli tejribeleri alyşmak üçin giň mümkinçilikler döredildi.

Russiýa Federasiýasynyň dürli künjeklerinden, şeýle-de, Merkezi Aziýa sebitinden gelen ýaşlary bir ýere jemlän döredijilik festiwalynyň Russiýa döwletiniň Ýaşlar gününiň bellenilýän dabarasyna gabat gelendigini aýratyn bellemek gerek. Dostlukly festiwalyň maksatnamasynyň çäklerinde festiwala gatnaşyjylaryň we myhmanlaryň köpçülikleýin lybaslarynyň görkezilişi guraldy. Şeýle hem, şol gün Russiýanyň taryhy-medeni şäheri bolan Omsk şäherinde baýramçylyk mynasybetli bu festiwala gatnaşmak üçin gelen ýaşlaryň bilelikde öz medeniýetini açyp görkezýän, sungatyny wasp edýän kompozisiýasy bilen açylan dabara myhmanlarda, ýerli ýaşaýjylarda uly täsir galdyrdy. Bu dostlukly festiwal Russiýanyň meşhur estrada ýyldyzlarynyň dabaraly konserti bilen dowam etdi. Ýaşlaryň döredijilik festiwalynyň çäginde geçirilen tejribe okuw sapaklary, dabaralara gatnaşan türkmen ýaşlarynda ýatdan çykmajak uly täsirler galdyrdy.

Türkmeniň at-abraýyny dünýä ýaýýan Gahryman Arkadagymyzyň, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň janlary sag, ömürleri uzak bolsun, il-ýurt bähbitli, umumadamzat ähmiýetli alyp barýan beýik işleri hemişe rowaçlyklara beslensin!

Bagtygül DURDYÝEWA,
Türkmen döwlet medeniýet institutynyň talyby.

СТАРТОВАЛ НАБОР АБИТУРИЕНТОВ

◆ На календаре – золотая середина лета. А это время для начала в нашей стране вступительной кампании в средние и высшие профессиональные учебные заведения. В рамках расширенного заседания Кабинета Министров Туркменистана, на котором традиционно для начала июля подводятся итоги работы различных отраслей национальной экономики за первое полугодие и обсуждается ход реализации принятых программ социально-экономического развития страны, особое внимание было уделено развитию сферы образования. В частности, речь шла о продолжении инновационных реформ, направленных на воспитание высокообразованного поколения, совершенствование учебных планов и программ, обеспечение образовательных учреждений учебниками и пособиями нового поколения.

В целом по стране вступительная кампания пройдёт с 15 июля по 26 августа непосредственно в местах расположения средних и высших профессиональных учебных заведений – в городах Ашхабад и Аркадаг, а также в велаятах, где представлена широкая сеть образовательных учреждений самого разного профиля подготовки, готовящих кадры среднего звена и высококвалифицированных специалистов с высшим образованием для различных секторов национальной экономики.

По традиции абитуриентов нынешнего года, так же как и их предшественников, ждут новые направления специализации, предусмотренные на этапах подготовки по программам специалиста, бакалавра и магистра. Такие новации в нынешнюю вступительную кампанию предусмотрены в семи высших учебных заведениях. В общей сложности в семи вузах нашей страны с предстоящего учебного года начнут готовить высококвалифицированные кадры по 12 новым направлениям подготовки, по четырём на каждом этапе обучения – специалиста, бакалавра и магистра. Десять новых специальностей пополнили учебные расписания четырёх средних профессиональных учебных заведений, расположенных в разных уголках нашей страны.

Эстафета вступительных экзаменов и зачисления в высшие учебные заведения в общей сложности начнётся с конца июля и завершится в начале третьей декады августа.

По материалам интернет-изданий.По материалам интернет-изданий.

ÇAGALARA DATLY SOWGAT

◆ Köpetdagyň etegindäki ajaýyp Gökdere jülgesinde ýerleşýän «Çynar» çagalar sagaldyş we dynç alyş merkezinde Döwletliler köşgünde terbiýelenýän çagalara edermen gallaçy daýhanlarymyzyň zähmet ýeňşi mynasybetli Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň hem-de Gahryman Arkadagymyzyň adyndan sowgatlar gowşuryldy. Häzirki wagtda bu ýerde ýurdumyzyň ähli künjeklerinden gelen mekdep okuwçylary bilen bir hatarda, Döwletliler köşgünde terbiýelenýän çagalar hem tomusky dynç alyş möwsüminde wagtlaryny şatlykly geçirýärler.

Çagalar barada hemmetaraplaýyn alada, olaryň beden, ruhy taýdan sagdyn ösmegi üçin amatly şertleriň döredilmegi, ýaşajyk türkmenistanlylaryň bilim almaga, saglyklaryny berkitmäge, sportuň dürli görnüşleri bilen meşgullanmaga we beýleki hukuklarynyň üpjün edilmegi Gahryman Arkadagymyz tarapyndan başy başlanyp, häzirki wagtda hormatly Prezidentimiziň baştutanlygynda üstünlikli amala aşyrylýan durmuş ugurly syýasatyň möhüm ugurlarynyň biridir. Şunda ata-enesinden jyda düşen çagalaryň ýurdumyzda uly üns-alada bilen gurşalýandygyny bellemek gerek. Döwletimiz olaryň ýaşaýyş-durmuşy we bilim almagy üçin döredilýän mümkinçilikleri hemişe üns merkezinde saklap, çagalaryň özüni jemgyýetiň doly derejeli agzasy hökmünde duýmagy üçin ähli zerur şertleri döredýär. Milli Liderimiziň başlangyjy esasynda döredilen Gurbanguly Berdimuhamedow adyndaky Howandarlyga mätäç çagalara hemaýat bermek boýunça haýyr-sahawat gaznasy tarapyndan ata-enesiniň ýa-da olaryň ornuny tutýan adamlaryň howandarlygyndan galan çagalaryň, ýetginjekleriň hemmetaraplaýyn sazlaşykly ösmegi ugrunda alnyp barylýan işler jemgyýetimiziň binýadyny emele getirýän ynsanperwer ýörelgeleriň dabaralanýandygyny aýdyň görkezýär.

Döwletliler köşgünde terbiýelenýän çagalar ýaş nesliň sazlaşykly ösmegi ugrunda döredilýän şertler hem-de edermen daýhanlarymyzyň zähmet ýeňşi mynasybetli iberilen sowgatlar üçin döwlet Baştutanymyza we Gahryman Arkadagymyza tüýs ýürekden hoşallyklaryny beýan etdiler.

ДЕТЯМ, ПОЛУЧАЮЩИМ ЛЕЧЕНИЕ В АРКАДАГЕ, ВРУЧИЛИ ПОДАРКИ

◆ Дети, получающие лечение в Детском оздоровительно-реабилитационном центре имени Гурбангулы Бердымухамедова в городе Аркадаг, получили подарки от имени Президента Туркменистана и Национального Лидера туркменского народа.

Подарки были вручены в честь трудовой победы хлеборобов страны. Вручение подарков стало частью празднования успешной реализации социальной политики главы государства, основанной на гуманитарных принципах.

В ходе торжества состоялись выступления детей, выразивших искреннюю признательность главе Халк Маслахаты Гурбангулы Бердымухамедову и Президенту Сердару Бердымухамедову за последовательную заботу об их гармоничном развитии и здоровье.

ÝURDUMYZYŇ EKSPORT KUWWATY

◆ Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe ykdysadyýetiň dürli ugurlarynda belent sepgitlere ýetilýär. Ýurdumyzyň üstaşyr ulag geçirijilik we eksport mümkinçilikleri barha ýokarlanýar. Geografik taýdan amatly ýerde ýerleşýän hemişelik Bitarap Türkmenistan Watanymyz sebit we yklym ähmiýetli möhüm ulag-üstaşyr we logistika merkez hökmünde eýeleýän ornuny ynamly berkidýär. Bu günki günde halk hojalygynyň pudaklaryny döwrebaplaşdyrmagyň we diwersifikasiýa ýoly bilen ösdürmegiň, maliýe ulgamyny pugtalandyrmagyň, bazar gatnaşyklaryny, hususy telekeçiligi ösdürmegiň hasabyna milli ykdysadyýetiň bäsdeşlige ukyplylygyny artdyrýar.

Gahryman Arkadagymyzyň beýik başlangyçlary esasynda, hormatly Prezidentimiziň öňdengörüjilikli döwlet syýasaty netijesinde hususyýetçiligi ösdürmäge gönükdirilen işler has-da ýokarlanýar. Munuň özi bolsa, importuň ornuny tutýan harytlaryň ýurdumyzda öndürilip başlanmagyna, eksport edilýän harytlaryň barha artmagyna we Türkmenistanda öndürilen haryt nyşanly önümleriň dünýä bazaryna çykmagyna uly itergi berýär. Döwletimiziň eksport mümkinçiliklerini ýokarlandyrmakda, ýurdumyzyň ykdysady howpsuzlygyny üpjün etmekde, Türkmenistanyň Döwlet gümrük gullugynyň amala aşyrýan işleri möhüm ähmiýete eýedir. Häzirki wagtda Gullugyň düzümleri döwrüň ösen talaplaryna doly laýyk gelýän harytlaryň we ulag serişdeleriniň gümrük barlagyny geçirmek üçin iň häzirki zaman gümrük barlag enjamlary we tehniki serişdeleri bilen doly üpjün edilýär. Döwlet gümrük gullugynyň işiniň has-da kämilleşdirilmegi ýurdumyzyň daşary ykdysady gatnaşyklarynyň ösüşinde möhüm orun eýeleýär. Eksporta ugradylýan milli harytlarymyzy gümrük taýdan resmileşdirmek we olar babatda gümrük barlagyny geçirmek ýeňilleşdirilen görnüşde hem-de döwrebap gümrük barlag enjamlaryny ulanmak arkaly çalt amala aşyrylýar.

Türkmenistanyň Döwlet gümrük gullugynyň utgaşdyrylan gümrük maglumat ulgamynda eksport harytlaryny elektron görnüşde resmileşdirmek, gümrük tölegleri awtomatiki usulda hasaplamak, resminamalary sanly ulgam arkaly doldurmak işleri ýokary derejede ýola goýlup, bu işler özüniň oňyn netijelerini berýär. Munuň özi, döwletimizden daşarky bazara iberilýän harytlaryň gümrük amallaryny gysga wagtda amala aşyrmaga uly mümkinçilik berýär.

Berkarar Watanymyzy hemmetaraplaýyn ösdürmekde bimöçber işleri durmuşa geçirýän türkmen halkynyň Milli Lideri Gahryman Arkadagymyzyň hem-de Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň janlary sag, ömürleri uzak, belent başlary aman bolsun!

Batyr ATAÝEW,
Türkmenistanyň Döwlet gümrük gullugynyň Ahal welaýat gümrükhanasynyň harby gullukçysy, kapitan.

TÜRKMEN HÜNÄRMENI PARIŽ OLIMPIADASYNDA EMINLIK EDER

Agyr atletika boýunça halkara derejeli emin, Türkmenistanyň Agyr atletika milli federasiýasynyň baş kätibi Çarygeldi Mämmedowyň ady köplere tanyşdyr. Ol ýurdumyzyň çempionatlarynda, şeýle-de, halkara ýaryşlarynyň birnäçesinde eminlik etdi. Ýadyňyzda bolsa, ol Tokio Olimpiadasynda eminlik edip, bilermenleriň ýokary bahasyna mynasyp boldy. Bu günki gün bolsa Çarygeldi Mämmedow Parižde guraljak oýunlara gatnaşmaga taýýarlanýar. Biz milli ýygyndymyzyň Olimpiýa oýunlaryna ugradylyş dabarasynyň öňüsyrasynda Çarygeldi Mämmedow bilen söhbetdeş bolduk.

— Gürrüňdeşlige agyr atletika gelşiňiz baradaky ýatlamalardan başlaýalyň.

— Aşgabadyň golaýyndaky Herrikgala ýaşaýyş toplumynda ýaşamyzsoň, agam meni 1999-njy ýylda, 12 ýaşymdakam paýtagtymyzdaky agyr atletika mekdebine getirdi. Ilkinji tälimçim Şamsuddin Tursunmagomedowdan sportuň bu görnüşiniň inçe tilsimlerini öwrenendigimi aýdyp geçeýin.

— Türgen hökmünde nähili netijeleri gazandyňyz?

— 69 kilogram agram derejesinde ýaşlaryň arasynda, 77 kilogramda bolsa ulularyň arasynda ýurdumyzyň çempiony bolandygymy buýsanç bilen belläp bilerin. Şol döwürlerde daşary döwletlerde geçirilýän ýaryşlara hem yzygiderli gatnaşypdym. Umuman, şol döwürler bu ugurda birneme tejribe topladym.

— Eminlige geçmäge itergi beren sebäpler hakynda hem durup geçäýseňiz.

— Ilkibaşda bar ünsüm ýaryşlarda çykyş etmek bolansoň, bu barada kän bir pikirem etmändirin. Ýöne 2006-njy ýylda Türkmen döwlet bedenterbiýe we sport institutyna girmegim meniň geljekki ýolumy kesgitledi. Ol ýerde 2011-nji ýyla çenli bilim aldym. Şol döwürler eminlige geçmek barada çynlakaý pikirlenip ugradym.

— Diýmek, eminlik ýoluňyz okuwy tamamlanyňyzdan soň başlapdyr-da?

— Dogrymy aýtsam, agyr atletikada emin hökmündäki ilkinji çykyşlarym 2017-nji ýyla gabat geldi. 2017-2018-nji ýyllarda diňe bir ýurdumyzda däl, eýsem-de, daşary döwletlerde geçirilýän ýaryşlarda hem eminlik edip ugradym.

— Daşary ýurtlardaky geçirilen haýsy ýaryş emin hökmündäki ilkinji synanyşygyňyz boldy?

— 2019-njy ýylda ABŞ-nyň Las-Wegas şäherinde ýetginjekleriň arasynda dünýä birinjiligi geçirilipdi. Ine, şonda maňa şol ýaryşa emin hökmünde gatnaşmak miýesser etdi. Şol ýyl ulularyň arasyndaky dünýä çempionatyna hem emin hökmünde ýurdumyzyň adyndan wekilçilik etmek nesibämde bar eken. 2019-njy hem-de 2020-nji ýyllarda Peruda, Özbegistanda geçirilen halkara ýaryşlarynda, 2021-nji ýylyň aprelinde Daşkentde bolan Aziýa çempionatydyr şol ýerde maý aýynda geçirilen ýaşlaryň arasyndaky dünýä birinjiliginde hem emin hökmünde işledim. Şondan soňra bolsa sport ýolumdaky iň uly synaglaryň biri hasaplanylýan Olimpiýa oýunlaryna eminlik etdim. Nesip bolsa, indi Fransiýanyň paýtagtynda ikinji gezek Olimpiýa oýunlaryna eminlik etmek paýyma düşdi. Dörtýyllygyň bu iri sport baýramynda hem netijeli eminlik etmek üçin elimde barymy gaýgyrmaryn.

— Tüweleme, uly ýaryşyň bosagasynda dursuňyz. Sportuň beýleki görnüşlerinde eminleriň etmeli işleri janköýerlere azdakände düşnüklimikä diýýän...

— Diýjek bolýan zadyňyza düşündim. Aslynda, agyr atletika boýunça geçirilýän ýaryşlarda eminler topary tehniki wekiller diýlip atlandyrylýar. Her ýaryşa eminleriň 40-a golaýy gatnaşýar. Ýaryşa wekilçilik edýän eminleriň 10-a golaýyna žýuri diýilýär. Bir bölegi bolsa emin hökmünde ýaryşa baha berýär.

— Olaryň tapawudy nämeden ybarat?

— Emin ýaryşda türgeniň görkezijilerine görä netije çykarýar. Žýuriler bolsa ýaryşyň soňunda eminleriň çykaran netijelerini seljerip tassyklaýarlar. Mundan başga tehniki gözegçilerem bolýar. Olar ştanganyň agramyny, türgeniň egin-eşiginiň ýagdaýyny gözegçilikde saklaýarlar. Umuman, ýaryşdaky bolup geçýän ähli hereketleri nazarlaryndan sypdyrmaýarlar. Ondan daşgary ýaryşyň lukmany, direktory, baş kätibi hem bolýar. Olar ýaryşdaky resminamalary, bolup geçýän ähli ýagdaýy gözegçilikde saklaýarlar.

— Olimpiýa oýunlarynyň öňüsyrasynda eminleriň gatnaşmagyndaky ýygnanyşyklar geçirilýärmi?

— Hawa, her ýaryşyň öňüsyrasynda hökmany ýagdaýda okuw-maslahatlar geçirilip durulýar. Onuň dowamynda agyr atletikada bolup geçýän üýtgeşmeler hakynda düşündirişler berilýär. Şu ýerde agyr atletikadaky bir aýratynlygy hem aýdyp geçeýin. Biziň sport görnüşimizde hemme zat açaçan bolýar. Has anyk aýtsam, eminler bilen türgenleriň arasynda hiç hili düşünişmezlik ýüze çykmaýar. Biz myhmanhanalarda bir ýerde bolýarys. Türgenler bilen habarlaşyp, pikir alşyp durýarys. Bu ýagdaý diňe bize däl, eýsem-de, ýaryşa taýýarlanýan türgenlere hem oňyn täsirini ýetirýär.

— Olimpiýa oýunlaryndaky agyr atletika boýunça ýaryşlaryň geçýän wagtlaryny bilmegem gyzykly.

— Oýunlaryň çägindäki bäsleşigimiz, nesip bolsa, 5-nji awgustda badalga alar. 11-nji awgustda bolsa soňky bäsleşikler geçiriler. Şol gün adatdakylar ýaly agyr agramyň wekilleri bäsleşerler.

— Çarygeldi, Size hem-de türgenlerimize üstünlikleriň ýaran bolmagyny arzuw edýäris.

—Aýdanyňyz gelsin!

Söhbetdeş bolan Allanur ÇARYÝEW, žurnalist.

TÜRGENLERIMIZIŇ ÝÜREK BUÝSANÇLARY

◇ Döwlet Baştutanymyzyň taýsyz tagallalary bilen, döwletimiziň sport diplomatiýasynyň barha rowaçlanýan häzirki döwründe milli türgenlerimiz iri halkara ýaryşlaryna gatnaşyp, ýeňişli orunlara mynasyp bolýarlar. Ynha, şu şanly günlerimizde hem milli ýygyndy toparymyzyň türgenleri Fransiýanyň Pariž şäherinde geçiriljek XXXIII tomusky Olimpiýa oýunlaryna gatnaşmak üçin ak pata bilen ýola düşýärler.

Şeýle ajaýyp hem tolgundyryjy pursatlarda türgenlerimize ak ýol hem-de ynamly ýeňişleri arzuwlap, olaryň ýürek buýsançlaryny okyjylara ýetirýäris.

Dawranbek HASANBAÝEW,
agyr atletika:

— Sagdynlygyň we ruhubelentligiň ýurduna öwrülen Türkmenistanda Gahryman Arkadagymyzyň başyny başlamagynda, döwlet Baştutanymyzyň tagallalary esasynda, sportda saýlan görnüşiň boýunça türgenleşip, öňde goýan maksadyňa ýetmäge giň mümkinçilikler bar. Ine, Polina Gurýewa agyr atletika boýunça ýurdumyza Olimpiýa oýunlarynyň ilkinji medalyny getiripdi. Biz hem öz gezegimizde bu üstünligiň dowamyny dowamata uzaltmak üçin ähli güýjümizi aýaman, çykyş ederis.

Maýsa PARDAÝEWA,
dzýudo:

— Gahryman Arkadagymyzyň, hormatly Prezidentimiziň biz — ýaşlara bildirýän ynamy meniň üçin ruhy goldaw bolup, öz saýlan sport görnüşim boýunça döwlet we halkara ýaryşlarynda çykyş edip, üstünliklere ýetmegime ýardam berdi. Bu gün bolsa maňa XXXIII tomusky Olimpiýa oýunlaryna gatnaşmak bagty nesip etdi. Bu iri halkara sport çäresinde dzýudo boýunça ýeňişli orunlara mynasyp bolmak üçin tutanýerlilik görkezjekdigime ynandyrýaryn.

Serdar RAHIMOW,
dzýudo:

— Çagalykdan dörän sporta bolan söýgim meni dzýudo boýunça üstünliklere ýetirdi. Gahryman Arkadagymyzyň başyny başlan, hormatly Prezidentimiziň baştutanlygynda täze derejelere çykarylýan, türgenler üçin döredilýän mümkinçilikler bizi täze ýeňişlere ruhlandyrýar. Pariž şäherinde geçiriljek Olimpiýa oýunlarynda çykyş etmek bagtynyň miýesser etmegi özüme bolan ynamymy has-da artdyrdy. Ýurdumyzy ýokary sportda dünýä tanatmakda bu mümkinçiligi doly we dogry ulanyp, türkmen türgenleriniň gujur-gaýratyny görkezeris diýip ynandyrýaryn.

Musa ŽALAÝEW,
suwda ýüzmek:

— Ýurdumyzyň islendik künjeginde gurlup ulanylmaga berilýän stadionlardyr sport toplumlarynda türgenleşýän ýaşlarymyzyň her biri sport ulgamynda uly netijeleri görkezip, dünýä derejeli ýaryşlardan altyn, kümüş, bürünç medally dolanyp gelmegi belent maksat edinýärler. Men Fransiýanyň Pariž şäherinde geçirilýän XXXIII tomusky Olimpiýa oýunlarynda ýokary görkezijileri gazanmak üçin ýaşyl Tugumyzy belentde parlatmak üçin ähli yhlasymy we başarnygymy görkezerin.

Aýnur PRIMOWA,
suwda ýüzmek:

— Türgenlerimiz üçin gurlup ulanylmaga berlen, döwrebap enjamlar bilen enjamlaşdyrylan türgenleşik zallarymyzda, şeýle-de dostlukly ýurtlarda guralýan okuw-türgenleşik ýygnanyşyklaryna gatnaşyp toplaýan tejribämiz bize abraýly döwlet we halkara ýaryşlarynda ýeňiş gazanmaga mynasyp goldaw berýär. XXXIII tomusky Olimpiýa oýunlaryna gatnaşmaga hukuk gazanmagym meni diýseň begendirdi. Janköýerler tarapyndan özümize bildirilen uly ynamy ödäp, öňde duran iri sport bäsleşiginde döwletimiziň mukaddes ýaşyl Baýdagyny belentde parlatjakdygymyza ynandyrýaryn.

Walentina MEREDOWA,
ýeňil atletika:

— Milli ýygyndy toparymyzyň düzüminde maňa hem XXXIII tomusky Olimpiýa oýunlaryna gatnaşmak bagty miýesser etdi. Bu bildirilen belent ynam üçin Gahryman Arkadagymyza, Arkadagly Gahryman Serdarymyza çuňňur alkyş sözlerimi aýdyp, bu abraýly halkara sport bäsleşiginde ýurdumyzyň mukaddes ýaşyl Tuguny belentde parlatjakdygyma ynandyrýaryn. Biz — Garaşsyz döwletimiziň ýaş sport türgenleri, özümiz üçin döredilip berilýän giň mümkinçiliklerden peýdalanyp, yhlasly türgenleşýäris. Şol sebäpli öňde eýeläp bolmajak sepgitleriň bolmajakdygyna tüýs ýüregimiz bilen ynanýarys.

«7/24.tm»

OKYJYLARYMYZ ÝAZÝARLAR

◆ TMÝG-niň Balkan welaýatynyň Gyzylarbat etrap Geňeşiniň guramagynda Gyzylarbat etrabynyň çäginde ýerleşýän «Dürdäne» çagalar sagaldyş we dynç alyş merkezinde, bu ýere tomusky dynç alyş möwsüminde dynç almaga gelen çagalaryň arasynda daşky gurşawyň gymmatyny, tebigatymyzyň gözelligini olara ýakyndan tanatmak, beden we ruhy taýdan sagdyn nesilleri terbiýeläp ýetişdirmek maksady bilen, «Tebigat — biziň öýümiz» atly gezelenç duşuşygy geçirildi. TMÝG-niň Gyzylarbat etrap Geňeşiniň hünärmenleriniň gatnaşmagynda tebigatymyzyň gözelligini aýawly saklamak barada çagalar bilen gürrüňdeşlik geçirildi.

* * *

◆ TMÝG-niň Gyzylarbat etrap Geňeşiniň guramagynda «Dürdäne» çagalar sagaldyş we dynç alyş merkezinde dynç alýan çagalaryň arasynda Magtymguly Pyragynyň goşgularyny labyzly okamak bäsleşigi geçirildi. Bäsleşige «Dürdäne» çagalar sagaldyş we dynç alyş merkezinde dynç alýan körpeler hem-de mugallymlar gatnaşdylar. Bäsleşigiň ahyrynda ýeňijilere Türkmenistanyň Magtymguly adyndaky Ýaşlar guramasynyň Gyzylarbat etrap Geňeşiniň adyndan ýadygärlik sowgatlary gowşuryldy.

Altynaý MÄMMETNAZAROWA,
TMÝG-niň Gyzylarbat etrap Geňeşiniň sanly ulgam boýunça esasy hünärmeni.

◆ Türkmenistanyň Magtymguly adyndaky Ýaşlar guramasynyň Daşoguz welaýatynyň Görogly etrap Geňeşi bilen Görogly etrabynyň bedenterbiýe we sport bölüminiň bilelikde guramagynda etrabyň 3-nji sport mekdebinde «Sport — ýaşlaryň ýakyn hemrasy» atly şygar astynda sport çäresi geçirildi. Mekdep okuwçylarynyň tomusky dynç alyş möwsümini manyly geçirmeklerini gazanmak maksady bilen guralan sport çäresine etrabymyzyň sport bilen meşgullanýan ýaşlary uly höwes bilen gatnaşdylar. Dürli ýaşdaky höwesjeňleri, tälimçileri we türgenleri bir ýere jemlän bu köpçülikleýin sport çäresinde sportuň dürli görnüşleri boýunça görkezme çykyşlaryna giň orun berildi. Şol çärelerde sportuň adama sagdynlyk hem ruhubelentlik bagyşlaýandygy, öz güýjüňe hem başarnygyňa ynamy artdyrýandygy, umuman, sporty hemra edinmekligiň durmuşyňy gözelleşdirýändigi nygtalyp geçildi.

Altyn ATAKOWA,
TMÝG-niň Daşoguz welaýatynyň Görogly etrap Geňeşiniň bölüm müdiri.

◆ Hormatly Prezidentimiziň ýurdumyzda sporty we bedenterbiýäni ösdürmek baradaky alyp barýan syýasatyny durmuşa ornaşdyrmak, ýaşlary köpçülikleýin sporta çekmek, sagdyn jemgyýeti kemala getirmek, ýaşlaryň arasynda zehinli türgenleri saýlap-seçip, mekdep okuwçylaryň arasynda doganlyk-dostluk gatnaşyklaryny berkitmek we sporta çekmek, halkara ýaryşlaryna gatnaşmagyny gazanmak maksady bilen ýaryşlar geçirilip durulýar.

Dänew etrabynyň 2-nji sport mekdebinde TMÝG-niň Dänew etrap Geňeşi, Türkmenistanyň Demokratik partiýasynyň etrap komiteti, Türkmenistanyň Kärdeşler arkalaşyklarynyň etrap birleşmesiniň, Dänew etrabynyň bedenterbiýe we sport bölüminiň bilelikde guramagynda erkin göreş boýunça 2012-2013-nji ýyllarda doglan oglanlaryň arasynda etrabyň açyk birinjiligi geçirildi. Bäsleşik ýaşlarda uly gyzyklanma döredip, onuň jemi boýunça tapawutlanan türgenlere Türkmenistanyň Magtymguly adyndaky Ýaşlar guramasynyň Lebap welaýatynyň Dänew etrap Geňeşi tarapyndan ýadygärlik sowgatlary gowşuryldy.

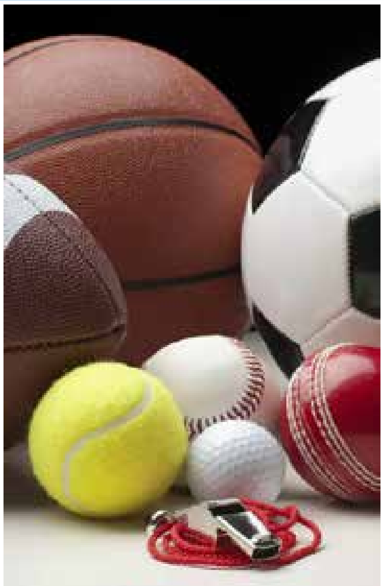

Batyr KURBANOW,
TMÝG-niň Dänew etrap Geňeşiniň guramaçylyk bölümi.

◆ «Awaza» milli syýahatçylyk zolagyndaky çagalar sagaldyş we dynç alyş merkezlerinde dynç alýan çagalaryň wagtlaryny gyzykly, şowhunly geçirmek maksady bilen, Türkmenbaşy şäherindäki «Salkyn kenar» seýilgähinde gezelenç çäresi guraldy. Gezelenjiň dowamynda dynç alýan körpeje nesiller seýilgähiň attraksionlarynda, hiňňilliklerde aýlanyp, çagalar üçin niýetlenen howuzlarda suwa düşüp, wagtlaryny gyzykly geçirdiler. Soňra çagalar çägäniň üýzünde dürli şekilleri ýasadylar. Aýratyn tapawutlanan çagalara TMÝG-niň Türkmenbaşy şäher Geňeşi tarapyndan ýadygärlik sowgatlary gowşuryldy.

Gurbanmyrat ABDYLWELIÝEW,
TMÝG-niň Türkmenbaşy şäher Geňeşiniň bölüm müdiri.

◆ Dowam edýän tomusky dynç alyş günlerinde welaýatymyzda ýaşlaryň arasynda sagdyn durmuş ýörelgesini ornaşdyrmak, köpçülikleýin bedenterbiýäni we sporty ösdürmek ugrunda uly işler durmuşa geçirilýär. Şol döredilýän mümkinçiliklerden peýdalanyp, Daşoguz welaýatynyň bedenterbiýe we sport baradaky Baş müdirliginiň, «Türkmenistan» ýaşlar bedenterbiýe-sport guramasynyň Daşoguz şäher bölüminiň, TMÝG-niň Daşoguz şäher Geňeşiniň bilelikde guramagynda «Sagdynlyk baş ýörelgämiz — sport milli göreldämiz» atly şygar astynda sportuň dürli görnüşleri boýunça sport bäsleşigi geçirildi. Sport bäsleşiklerine dynç alýan çagalar uly höwes bilen gatnaşyp, küşt ýaryşynda Irada Zakirowa ýeňiji boldy. 2-nji orna Anna Iwanowa, 3-nji orna Aýzada Illiýewa mynasyp bolmagy başardy. Tanap çekmek boýunça «Ruhubelent», «Zehin» toparlary hem öz aralarynda bäsleşdiler. Netijede, «Ruhubelent» topary ýeňiji boldy. Bäsleşigiň ýeňijilerine hem-de oňa gatnaşyjylara TMÝG-niň Daşoguz şäher Geňeşiniň ýadygärlik sowgatlary hem-de Hormat hatlary gowşuryldy.

Hurşida ATAÝEWA,
TMÝG-niň Daşoguz şäher Geňeşiniň guramaçylyk bölüminiň esasy hünärmeni.

◆ TMÝG-niň Köneürgenç etrap Geňeşi tarapyndan «Köneürgenç» taryhy-medeni döwlet goraghanasynda «Geçmişden geljege nurdur Pyragy» atly gezelenç çäresi geçirildi. Şanly taryhymyzy, baý geçmişimizi ýaşlaryň arasynda wagyz-nesihat etmek maksady bilen geçirilen gezelenç çäresine ýaşlar uly ruhubelentlik bilen gatnaşdylar. Çäräniň dowamynda çykyş edenleriň belleýşi ýaly, geçmiş mirasymyzy öwrenmekde Magtymguly Pyragynyň ajaýyp şygyrlary gymmatly hazyna bolup durýar. Çünki Magtymgulynyň goşgulary türkmen diliniň, edebiýatyň baýlyklaryny özünde jemleýär. Halkymyz şygryýet äleminiň ägirdi Magtymguly Pyragynyň döredijiligine uly sarpa goýýar.

Gözel KUŞMEKOWA,
TMÝG-niň Köneürgenç etrap Geňeşiniň guramaçylyk bölüminiň sanly ulgam boýunça esasy hünärmeni.

◆ Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe ýurdumyzda sagdyn durmuş ýörelgeleriniň rowaçlanmagy, köpçülikleýin bedenterbiýäniň we sportuň ösmegi ugrunda ähli mümkinçilikler döredilýär. TMÝG-niň Dänew etrap Geňeşi hem geljekki ýaş nesliň şu döredilýän mümkinçiliklerden giňden peýdalanmaklary üçin ýaşlarymyzyň arasynda her dürli sport bäsleşiklerini ýygy-ýygydan geçirip durýar. Ýaňy ýakynda hem etrabymyzyň 3-nji sport mekdebinde TMÝG-niň Dänew etrap Geňeşiniň we etrabyň bedenterbiýe we sport bölüminiň gurnamagynda «Sport — ýaşlaryň gujurly güýji» ady bilen sportuň boks görnüşi boýunça ýaryş guraldy. Bu sport ýaryşynda ýeňiji bolanlara Türkmenistanyň Magtymguly adyndaky Ýaşlar Guramasynyň Dänew etrap Geňeşi tarapyndan Hormat hatlary gowşuryldy.

Maýa BEŞIMOWA,
TMÝG-niň Dänew etrap Geňeşiniň esasy hünärmeni.

◆ Häzirki wagtda ýurdumyzda çagalaryň tomusky dynç alyş möwsümi dowam edýär. Tomsuň ilkinji günlerinde okuw möwsümini tamamlan çagalary ýurdumyzyň ajaýyp Gökdere jülgesindäki köpsanly sagaldyş we dynç alyş merkezleri gujak açyp garşylady.

Ösüp gelýän nesillerimiziň beden taýdan berk, ruhy taýdan sagdyn bolmaklary üçin ýurdumyzda döwlet derejesinde giň mümkinçilikler döredilýär. Ynha, şeýle mümkinçilikleriň ýene biri hem tomus möwsüminde çagalaryň deň-duşlary bilen sazlaşykly hereketde bolmaklary üçin Gökderede we welaýatlarymyzyň dürli künjeklerinde jana melhem tebigatyň goýnunda, jöwzaly tomsuň ajaýyp günlerinde çagalaryň wagtlaryny peýdaly geçirip, bedenlerini berkitmekleri üçin çagalar sagaldyş we dynç alyş merkezlerinde dynç alşyň gyzgalaňly döwri dowam edýär. Çagalaryň arasynda geçirilýän döredijilik, sport, medeni-köpçülikleýin çäreleri yzygiderli alnyp barylýar. Şeýle çäreler «Beýik Serdar nesilleri» çagalar sagaldyş we dynç alyş merkezinde dynç alýan çagalaryň arasynda «Biz bagtyýar çagalar» ady bilen, «Beýik Serdaryň ruhubelent nesilleri» çagalar sagaldyş we dynç alyş merkezinde dynç alýan çagalaryň arasynda «Sagdyn bolaýyn diýseň sport bilen meşgullan» ady bilen, «Altyn sümmül» çagalar sagaldyş we dynç alyş merkezinde dynç alýan çagalaryň arasynda «Kim çalasyn?!» ady bilen sport bäsleşikleri geçirildi. Şeýle-de, «Çeşme» çagalar sagaldyş we dynç alyş merkezinde dynç alýan çagalaryň arasynda «Ýaşlar — Watanyň daýanjy» ady bilen «Aşgabat» medeni dynç alyş seýilgähine gezelenç çäresi guraldy. Bu çäreleriň, bäsleşikleriň netijesinde çagalaryň häsiýetlerinde köpçülige uýgunlaşmak, bir maksada agzybirlik bilen gulluk etmek ýaly oňat häsiýetler kemala gelýär.

Merjen NURMUHAMMEDOWA,
TMÝG-niň Merkezi Geňeşiniň guramaçylyk bölüminiň esasy hünärmeni.

BEDENTERBIÝE

◆ Agyr atletika boýunça milli ýygyndymyzyň türgenleri Türkiýe Respublikasynyň Antalýa şäherinde okuw-türgenleşik geçirilýän ýygnanyşygyna gatnaşdy. Toparda 6 türgen, 2 tälimçi, 1 owkalaýjy, 1 lukman bar.

◆ Suwda ýüzmek boýunça milli ýygyndymyz Gruziýa Respublikasynyň Batumi şäherinde geçirilen okuw-türgenleşik ýygnanyşygyna gatnaşdy. Toparda 10 türgen, 1 owkalaýjy, 1 tälimçi ýurdumyza wekilçilik etdi.

Ogultuwak ORAZMYRADOWA,
TDBSI-niň sport žurnalistikasy hünäriniň talyby.

◆ Söweş sambosy boýunça milli ýygyndy toparymyz Taýland Patyşalygynyň Samui adasynda geçirilen okuw-türgenleşik ýygnanyşygyna gatnaşýar. Bu ýygnanyşyk 26-njy iýulda tamamlanar. Toparda 14 türgen, 2 tälimçi, 1 topar ýolbaşçy Türkmenistana wekilçilik etdi.

◆ «Şagadam» futbol klubunyň türgenleri 19-njy iýul — 8-nji awgust aralygynda Türkiýe Respublikasynyň Kartepe şäherinde geçirilýän ýoldaşlyk duşuşyklaryna gatnaşarlar. Toparda 24 türgen, 10 resmi wekil bar.

Amangözel AMANOWA,
TDBSI-niň sport žurnalistikasy hünäriniň talyby.

◆ Kýorling sporty boýunça milli ýygyndy toparymyzyň türgenleri 17 — 22-nji awgust aralygynda Norwegiýa Patyşalygynyň Lillehammer şäherinde geçiriljek okuw-türgenleşik ýygnanyşygyna gatnaşarlar. Toparda 4 türgen we 1 tälimçi ýurdumyza wekilçilik edip, dostlukly ýurtda iş saparynda bolar.

◆ «Merw» futbol klubunyň türgenleri 15 — 31-nji iýul aralygynda dostlukly Türkiýe Respublikasynyň Bolu şäherinde geçiriljek okuw-türgenleşik ýygnanyşygynda we ýoldaşlyk duşuşyklarynda bolarlar. Toparda 24 türgen, 11 resmi wekil bar.

◆ «Aşgabat» futbol klubunyň agzalary 25-nji iýul — 12-nji awgust aralygynda Birleşen Arap Emirlikleriniň Dubaý şäherinde geçiriljek okuw-türgenleşik ýygnanyşygyna we ýoldaşlyk duşuşyklaryna gatnaşarlar. Toparda 25 türgen, 9 resmi wekil bar.

Täzegül AZIZOWA,
TDBSI-niň sport žurnalistikasy hünäriniň talyby.

◆ Welosport boýunça milli ýygyndymyzyň wekilleri Koreýa Respublikasynda ýerleşýän Bütindünýä welosport merkezinde welosport boýunça geçirilen okuw-türgenleşik ýygnanyşygyna gatnaşdy. Toparda 1 türgen, 1 topar ýolbaşçysy bar.

◆ Stol tennisi boýunça milli ýygyndymyz Hytaý Halk Respublikasynyň Žengding şäherinde geçirilýän okuw-türgenleşik ýygnanyşygyna gatnaşýar. Bu ýygnanyşyk 23-nji iýulda tamamlanar. Toparda 10 türgen, 1 tälimçi hem-de topar ýolbaşçysy bar.

Arzuw ŞAÝYMOWA,
TDBSI-niň sport žurnalistikasy hünäriniň talyby.

◆ Küşt boýunça milli ýygyndymyz Türkiýe Respublikasynyň Antalýa şäherinde geçirilen okuw-türgenleşik ýygnanyşygyna gatnaşdy. Toparda 10 türgen, 2 tälimçi, 1 topar ýolbaşçysy Türkmenistana wekilçilik etdi.

◆ Tennis boýunça milli ýygyndy toparymyzyň türgenleri Özbegistan Respublikasynyň Daşkent şäherinde geçiriljek okuw-türgenleşik ýygnanyşygyna gatnaşýar. Bu ýygnanyşyk 29-njy iýulda tamamlanar. Toparda 15 türgen, 2 tälimçi bar.

Merjen NEPESOWA,
Magtymguly adyndaky TDU-nyň žurnalistika hünäriniň talyby.

◆ Mary şäheriniň 6-njy sport mekdebiniň hünärmenleri sportuň grek-rim göreşi okuw-türgenleşik sapaklaryny yzygiderli dowam edýär. Türgenleri sporta çekmek maksady bilen wagyz-nesihat işleri geçirilýär. Türgenlerimiz welaýat, şäher, sport mekdebiniň birinjiligini almak ugrundaky ýaryşlarda gowy netijeler görkezip, mekdebimiziň abraýyny has-da ýokary göterýärler.

Kakajan HÜMMIÝEW.
Mary şäheriniň 6-njy sport mekdebiniň sportuň grek-rim göreşi boýunça tälimçi-mugallymy.

СПОРТ

СОСТОЯЛАСЬ ЖЕРЕБЬЕВКА КУБКА ТУРКМЕНИСТАНА ПО ФУТБОЛУ

◆ В конференц-зале Федерации футбола Туркменистана состоялась жеребьевка Кубка Туркменистана 2024 года. В борьбе за трофей в этом сезоне примут участие девять команд Высшей лиги: «Аркадаг», «Алтын асыр», «Ахал», «Ашхабад», «Шагадам», «Небитчи», «Мерв», «Энергетик» и «Копетдаг».

Как сообщает сайт ФФТ, по регламенту турнира, в предварительном раунде сыграют «Мерв» и «Шагадам» – команды, занявшие последние места в прошлогоднем чемпионате. Победитель этого раунда встретится с «Алтын асыром» в четвертьфинале. Матчи предварительного этапа запланированы на 11 и 14 августа.

Четвертьфинальные пары определены следующим образом: «Аркадаг» против «Энергетика», «Небитчи» против «Ашхабада» и «Ахал» против «Копетдага».

Первые матчи четвертьфинала состоятся 24 и 25 августа, а ответные игры – 2 и 3 сентября.

Полуфинальные встречи намечены на 12 и 13 сентября. Даты ответных полуфинальных матчей и финала будут объявлены позднее.

Действующим обладателем Кубка Туркменистана является «Аркадаг». Подопечные Владимира Байрамова в финальном матче одержали победу над командой «Ахал» со счетом 3:0.

«АРКАДАГ» СЫГРАЕТ С «АХАЛОМ» В МАТЧЕ ЗА СУПЕРКУБОК ТУРКМЕНИСТАНА ПО ФУТБОЛУ

◆ Футболисты команды «Аркадаг» сыграют с «Ахалом» в матче за Суперкубок Туркменистана по футболу 2024 года, сообщает ФФТ.

Напомним, в минувшем сезоне «Аркадаг» под руководством главного тренера Владимира Байрамова, стал обладателем двух трофеев – Высшей лиги и Кубка Туркменистана, и теперь сыграет за Суперкубок с «Ахалом», который стал финалистом Кубка страны.

Матч за Суперкубок запланирован на 28 сентября. Организаторы сообщат о месте и времени проведения игры дополнительно.

Стоит отметить, что «Ахал» уже выигрывал Суперкубок в 2014 году, в то время как «Аркадаг» будет бороться за этот трофей впервые.

Действующим обладателем Суперкубка является «Алтын асыр», который со счетом 3:1 обыграл «Шагадам» в 2022 году. В 2023 году турнир не проводился.

MILLI ŽURNALISTIKANYŇ HÄZIRKI ZAMAN ÖSÜŞLERI

(Dowamy. Başlangyjy elektron goşundymyzyň 28-nji we 29-njy sanlarynda)

SÖHBETDEŞLIK ŽANRYNYŇ AÝRATYNLYKLARY

◆ Öňde seredilip geçilen materiallardan hem görnüşi ýaly, söhbetdeşlik görnüşiniň nusgalary kändir. Olaryň her haýsy ýa-ha söhbetdeligi taýýarlaýan žurnalistiň, ýa-da oňa söhbetdeşlik taýýarlamak barada teklip eden redaksiýanyň başlangyjy bilen, wakalaryň ähmiýetine, guralýan ýerine, bagyşlanan temasyna we beýlekilere laýyklykda, öz ýerinde ulanylyp bilner.

Keşpleýin söhbetdeşlik. Halk köpçüligi tarapyndan tanalýan, belli bir şahsyýet bilen baglanyşykly ýazylýar. Žurnalist keşpleýin söhbetdeşligi saýlap alan şahsyýeti bilen söhbetdeşlik esasynda döredýär. Bu işde oňa şol şahsyýet barada öňden gyzyklanyp toplan maglumatlary hem kömege gelýär. Söhbetdeşligiň bu nusgasynyň gahrymanynyň jemgyýetçilik durmuşynda möhüm orun eýeleýän şahsyýet bolmagy hökmandyr. Söhbetdeşligiň bu nusgasynda gahrymanyň egin-eşigi, aýratyn köp gaýtalaýan sözleri ýaly aýratynlyklara üns berip geçmek mümkindir.

Söhbetdeşlik-pikir nusgasy maglumatlara, wakalara, wajyp meselelere giňişleýin we çuňňur düşündiriş berýär. Şunda söhbetdeş bolunýan adam maglumatlara, wakalara, wajyp meselelere öz garaýşyny aýdýar, maslahatlaryny berýär.

Söhbetdeşligiň bu nusgasy aýratyn ähmiýete eýedir. Çünki abraýly, ylymly-bilimli adamlaryň wajyp meseläniň çözgüdi, durmuşy wakalar barada pikirleri, garaýyşlary jemgyýetçilik üçin hemişe gyzykly bolmagynda galýar.

Forumlar we anketalar nusgasy özboluşly gaýybana çekişmeleri guramak üçin oňaýly nusgadyr. Forumlar bir mesele barada giňişleýin pikir alyşmaga mümkinçilik döredýär.

Bu nusgada, adatça, žurnalist söhbetdeşlige girişmezden öň giriş berýär. Onda şu günki gün jemgyýetçilik durmuşynda wajyp bolup durýan umumy mesele barada aýdylyp, bu söhbetdeşlikde onuň haýsy çygry boýunça haýsy ugruň wekilleri bilen gürrüňdeş bolnandygy habar berilýär. Soňra berlen sowala şol wekilleriň beren jogaplary yzygiderli tertipde beýan edilýär.

Söhbetdeşlik-gözleg haýsy-da bolsa bir wakany ýa-da meseläni anyklamak maksady bilen guralýar. Ol kada boýunça wagt bilen çäklendirilmeýän söhbetdeşlik görnüşidir. Ýöne onda senenama üns berilmegi hökmanydyr. Gözlenilýän predmet çylşyrymly bolup biler. Şonuň üçin ilki bilen öňde goýlan maksada üns bermelidir. Toplanylan maglumatlary, golýazmalary, resminamalary, dil üsti bilen aýdylan maglumatlary seljerip, meýilnamasyny düzmelidir.

Söhbetdeşlik-metbugat konferensiýasy. Adatça, döwlet ýolbaşçysy, edarakärhana ýolbaşçylary, medeniýet, sungat işgärleri beýleki döwletlerde saparlarda bolup gelenlerinden soň, žurnalistleriň haýyşlary boýunça guralýar. Habar beriş serişdeleriniň wekilleriniň köpsanly haýyşlary boýunça geçirilýän şeýle metbugat konferensiýasyna ýurtda hereket edýän beýleki döwletleriň habar beriş gulluklarynyň we iri neşirleriniň habarçylary hem gatnaşýar.

Söhbetdeşlik görnüşiniň taýýarlanylyşy we žurnalistiň wezipesi

Žurnalist öz taýýarlaýan söhbetdeşliginiň onuň öňde görkezilen nusgalaryň talaplaryna laýyk okyjylar üçin täsirli, özüne çekiji bolmagy üçin:

1. Jemgyýet üçin ähmiýetli bolan temany kesgitläp bilmeli.
2. Söhbetdeşlik guramak üçin şahsyýeti dogry saýlap almaly.
3. Söhbetdeşligiň wagtyny we şertini anyklamaly.
4. Saýlap alan temasy hem-de söhbetdeşlik gurajak şahsyýeti barada doly maglumat toplamaly.
5. Söhbetdeş bolunjak şahsyýete beriljek sowallary taýýarlamaly.
6. Söhbetdeşlik guralýan wagty zerur serişdeler we elektron, sanly ulgam enjamlary bilen doly üpjün bolmaly.

Käte gazet-žurnal sahypalarynda çap edilýän söhbetdeşlikleriň başynda söhbetdeşligiň kimiň islegine görä (awtoryň özüniň gyzyklanmasy ýa-da okyjylaryň islegi) taýýarlanylandygy görkezilýär. Şu nukdaýnazardan çemeleşip, olary aşakdaky toparlara bölmek bolýar:

1. Redaksiýanyň tabşyrygy boýunça taýýarlanan söhbetdeşlik.
2. Awtoryň öz gyzyklanmasy bilen taýýarlanylýan söhbetdeşlik.
3. Okyjylaryň islegi nazarda tutulyp taýýarlanylýan söhbetdeşlik.
4. Belli bir adamlaryň haýyşlary boýunça taýýarlanylýan söhbetdeşlik.

(Dowamy bar).

Mähri GAÝYPOWA,
Magtymguly adyndaky TDU-nyň žurnalistika kafedrasynyň uly mugallymy.

SAGDYNLYK — BAGTYÝARLYK

◆ Ýurdumyzda ynsan saglygyny goramak, dikeltmek hem bejermek ugrunda taýsyz tagallalar edilýär. Gahryman Arkadagymyzyň beýik başlangyçlaryny üstünlikli durmuşa geçirýän Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň saýasynda beýik işler giň gerimde alnyp barylýar. Türkmen halky hemişe ynsan saglygyna, sagdyn durmuşa uly üns berip gelipdir. «Saglygym — baýlygym», «Saglygyň gadryny bilgil hassa bolmazdan burun» diýen pähimler hem muňa aýdyň şaýatlyk edýär. Esasy Kanunymyzda «Adam döwletiň we jemgyýetiň iň gymmatly hazynasydyr» diýlip ykrar edilen Türkmenistan döwletimizde hormatly Prezidentimiziň parasatly baştutanlygynda adamlaryň saglygy, bagtyýar durmuşy döwlet syýasatynyň ileri tutulýan ugurlarynyň birine öwrüldi.

Ýurdumyzda «Il saglygy — ýurt baýlygy» diýen pähimden ugur alnyp, jemgyýetiň we döwletiň iň ýokary gymmatlygy bolan adamyň saglygyny goramakda, keselleriň öňüni almakda we olary ýok etmekde, saglygy goraýyş we derman senagaty pudagyny dünýä derejesinde ösdürmekde talabalaýyk işler amala aşyrylýar. Eneleriň we çagalaryň saglygyny goramakda zerur çäreler görülýär. Bu ugurda ylmy-barlag işleriniň geçirilmegi netijesinde, çagalarda köp duş gelýän keselleri irki döwürde anyklamagyň, bejermegiň täze usullary esaslandyryldy.

Ajaýyp zamanamyz — Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwri ynsan saglygynyň goralýan, sportda hem uly üstünliklere, galkynyşlara eýe bolunýan eýýam hökmünde taryha altyn harplar bilen ýazylýar.

Ejegül ATAÝEWA,
Baýramaly etrap merkezi kitaphanasynyň I derejeli kitaphanaçysy,
TMÝG-niň Baýramaly etrap Geňeşiniň işjeň agzasy.

HAFYZ ŞIRAZY

◆ Hafyz Şirazy pars şygryýetiniň görnükli wekili, ajaýyp şahyr, beýik filosofdyr. Ol Rudaky, Saady ýaly parsy dilli edebiýatyň däp bolup gelýän gazalçylyk ýolunyň ägirtleriniň biri hökmünde dünýä okyjylarynyň arasynda giňden meşhurdyr.

Hafyz maglumatlara görä, 1315-1317-nji ýyllarda, beýleki bir maglumatlara görä, 1325-nji ýyllarda häzirki Eýran Yslam Respublikasynyň çägindäki Şiraz welaýatynda dünýä inipdir. Onuň Şirazy edebi tahallusyny almagy şunuň bilen baglydyr. Şahyryň doly ady Şemseddin Muhammet bolupdyr. «Ýat bekleýji» diýmegi aňladýan Hafyz ady oňa irki ýetginjeklik döwründe Gurhany ýat bekländigi bilen bagly dakylypdyr. Soňabaka bu at parsy dilli dünýäde aýdym, gazal diýen sözler bilen manydaş ulanylyp başlanypdyr.

Hafyz ýaşlykdan Jelaleddin Rumy, Saady Şirazy, Attar, Nyzamy ýaly ägirtleriň şygyr döredijiliginden habarly bolupdyr. Zähmetkeş maşgalada önüp-ösenligi üçin ol ilki çörek bişiriji bolup işläpdir. Iş bilen utgaşykly öz golaýyndaky mekdepde okap, bilimini, sowadyny çykypdyr. Soňra medrese okuwyny hem tamamlapdyr. Hafyz 21 ýaşyna baranynda Şirazda ýaşan Muhammet Attara mürit (şägirt) bolupdyr.

Hafyzyň şygyr döredijiligi özi dünýäden ötenden soň toplanyp, diwan görnüşine getirilýär. Bu diwan 418 sany gazaly, 5 sany iri kasydany, 28 sany kytgany, 41 bent rubagyny we «Ýabany maral», «Sakynama», «Moganninama» atly mesnewi görnüşinde ýazylan üç sany gahrymançylyk-romantiki poemany özünde jemleýär.

Şulardan hem görnüşi ýaly, şahyryň döredijiliginiň agramly bölegini gazallar eýeleýär.

Şirazly türki jenan bize bir nazar salsa,
Bagyş ederdim halyna Buhary, Samarkandy alsa.

...Ajy sözler melhem boldy, ötgül günähim, Ýaradan,
Süýjüsiz söz bala döner, asal-zyban dile alsa.

Mälim bolşy ýaly, gazal bilen köp bentli şygyrlary düzmek mümkin däl. Munuň düýp sebäbi onuň kapyýalaşyş häsiýetindedir. Hafyzyň gazallarynyň hem aglabasy ýedi bentden on bir bende çenli düzülendir. Bu gazallara monorifma (şol bir sözüň her bendiň ikinji setiriniň ahyrynda gaýtalanyp gelmegi), şeýlede refren (şol bir söz düzüminiň ýa-da sözlemiň tutuşlygyna her bir bendiň soňky setiri bolup gelmegi) häsiýetlidir. Şahyr söýgi, dostluk, tebigat, gözellik temalaryndan döreden ajaýyp şygyrlary üçin Şekerleb (baldodak) diýen edebi lakamy hem alypdyr.

Adatça, bir silsilä — zynjyra düzülen gazallardan diwan döreden Gündogar we Eýran nusgawy edebiýatynyň wekilleri ýaly, Hafyz hem gazallardan başga rubagy, mesnewi ýaly şygyr görnüşlerinde eserleri döredipdir.

Ýatsam-tursam, görýän yşgyň gazabyn,
Hesretli yşk hakda şygyr-gazalym.
Ynanmasaň, düýşlerime gir-de sen,
Çekýän jepalarma aýla nazaryň.

Hafyzyň ady, döredijilik mekdebi XVIII asyr türkmen nusgawy edebiýatynyň wekilleri bolan Nurmuhammet Andalybyň, Abdylla Şabendäniň, Döwletmämmet Azadynyň, Mahmyt Gaýybynyň, Gurbanaly Magrupynyň, Magtymguly Pyragynyň, Şeýdaýynyň döredijiliklerinde hem möhüm orun eýeläpdir. Bu ussatlar tarapyndan Hafyzyň gazallaryna tahmyslar hem ýazylypdyr.

Pars gazalçylyk mekdebiniň ussady Hafyz Şirazy 1389 — 1390-njy ýyllarda Şirazda dünýäden ötüpdir. Şahyryň gazallar diwany XVI asyrdan tä XX asyryň başlaryna çenli Buhara emirligindäki medreseleriň okuw maksatnamasyna hökmany okuw dersi hökmünde girizilipdir.

Madina MAHMUDOWA,
Köýtendag etrabynyň Dostluk şäherçesi.

RABINDRANAT TAGOR

Rabindranat Tagor hindi halkynyň beýik şahyry, ýazyjysy, filosofy, dramaturgydyr. Ol görnükli sungat işgäri, suratkeş, esseçi, aýdymçy şahyr, ençeme aýdymlaryň awtory, kinorežissýor ýaly derejelere hem eýedir. Bhanu Şingho diýen edebi tahallus bilen döreden eserleri hem bardyr. Eserlerini, esasan, bengal hem-de iňlis dillerinde döredipdir.

Rabindranat Tagor 1861-nji ýylyň 7-nji maýynda Hindistanyň Kalkutta welaýatynda dünýä inipdir. Ol köp çagaly gurply maşgalada önüp-ösüpdir. Kakasy Debendranat Tagor we ejesi Şaradi Dewi körpe perzentleriniň bilimli, hünärli bolup ýetişmegi üçin alada edipdirler. Geljekki beýik ýazyjy Londonyň Uniwersitet kollejini we beýleki birnäçe okuw mekdeplerini tamamlapdyr. Şahyr hökmünde ilkinji şygryny 8 ýaşyndan, kyssaçy we dramaturg hökmünde ilkinji nowellalaryny, sahna eserlerini 16 ýaşyndan Bhanu Şingho edebi tahallusy bilen döredip başlapdyr.

Ynsanperwerlik, watansöýüjilik duýgularyna ýugrulan terbiýäni alanlygy sebäpli, Rabindranat Tagoryň eserlerinde hemişe ýokary adamkärçilik, söýgi we dostluk, watançylyk duýgulary orta çykýar:

Kagyz gaýyjagym,
hanha,
oýun küýsegi bilen,
Alyp barýar oýunjaklam — çagalyk arzuwlarym.
Barsa eger huzurňyza,
ýüzüp akar suwlaryn,
Alyp galyň özüňize köňül küýsegi bilen...

Ýazyjynyň «Kabuliwala» («Kabully adam»), «Nätanyş gyz», «Tebsirän daşlar», «Ganganyň kenarlary näme hakynda aýdym aýdýardy?» ýaly nowellalary bolsun, «Kuýaş we kölegeler» ýaly powestleri, «Heläkçilik», «Gora» ýaly romanlary bolsun, her birinde okyjylary oýlandyrýan durmuşy meseleler, ynsanyň iň ýokary gymmatlykdygy, arassa-päk söýgi, wepalylyk, maşgala mukaddesligi ýaly taglymatlar orta çykýar. Hut şol sebäpli hem bu eserler dünýä edebiýatynyň altyn hazynasyna girendir. Olaryň esasynda hindi we beýleki ýurtlaryň meşhur kinorežissýorlary tarapyndan täsirli kinofilmler surata düşürildi.

Diýdi Aý: «Arzym saňa —
Daň ýyldyzyna garap —
Tümlük gol berende daňa.
Jahan bolmanka apy-tap,
Neçün näzli bakyşyňda
Ýagtyldyp asman alasyn,
Gün dogupmy ýa tüm gije
Kakypmy zerden halysyn?!
Dogup tün-gündiz arada
Nura besläp dowamy sen,
Şöhläň birle oda goýýaň
Neçün men binowany sen?».

Bu setirler şahyryň kalbyndaky ynsanperwer duýgulardan, söz ussady hökmünde galam ýörediş ussatlygyndan habar berýär.

Rabindranat Tagor çeper-filosofiki döredijiligi bilen bir hatarda beýik ynsanperwer başlangyçlary bilen hem meşhurdyr. Onuň tagallalary bilen Hindistanda Bütindünýä hindi uniwersiteti, şeýle hem Oba hojalygyny özgerdip gurmak instituty esaslandyrylýar.

Beýik şahyr, ýazyjy, gumanist Rabindranat Tagor 1941-nji ýylyň 7-nji awgustynda Kalkuttada dünýäden ötýär. Beýik şahyryň şygyrlary Hindistanyň («Halkyň ýüregi» atly şygry) we Bangladeşiň («Meniň altyn Bengaliýam» atly şygry) senalary bolup durýar. Söz ussadynyň edebi döredijiligi dünýä derejesinde ýokary baha mynasyp bolýar. Ol 1913-nji ýylda edebiýat boýunça Nobel baýragyna, Kalkutta uniwersitetiniň hormatly doktory diýen alymlyk derejesine eýe bolýar.

Gülnur BAÝLYÝEWA,
Türkmen döwlet bedenterbiýe we sport institutynyň sport žurnalistikasy hünäriniň talyby.

SAGLYGYM BAR — BAÝLYGYM BAR

◆ Saglyk ynsanyň zemin ýaşaýşynyň ähli üstünlikleriniň gözbaşydyr. Ýöne ýerden ata-babalarymyz: «Saglygym — baş baýlygym» ýa-da «Baýlygyň sakasy — saglyk» diýmändir. Elbetde, kesellemeýän adam bolmaz, esasy mesele her bir derdiň dermanynyň bolmagyndadyr. Gündogar dünýäsinde nygtalyşy ýaly, saglygyň gadyryny hassa bolmazdan öňinçä bilmegiň zerur. Munuň üçin adam öz saglygy barada gündelik alada edip gezmeli, ynsanyň saglygynyň onuň uzak ömür sürmekliginiň kepili bolup durýandygyna düşünmeli. Akyldar şahyrymyz Magtymguly Pyragy şu babatda şeýle aýdýar: «Jan saglygyň bolmaz hiç deňi-taýy, agşam ýatyp, ertir şükrün kyl ýagşy».

Saglyk jemgyýetçilik gymmatlygy bolmak bilen, döwletiň ösüşleriniň esasy kesgitleýjisi hökmünde häsiýetlendirilýär. Adamlaryň durmuşy gönüden-göni olaryň saglygy bilen baglanyşyklydyr. Saglyk barada alada etmeýän ýekeje döwlet hem bolan däldir. Saglyk baradaky alada ömrüň baradaky aladadyr. Türkmençilikde salamlaşylanda hem, ilkinji nobatda, saglyk-amanlyk soraşylýar. Irden görşülende hem «Sag-aman ördüňizmi?» diýlip sowal berilýär.

Saglygy barada gündelik alada edýän adam sagdyn durmuş ýörelgelerine eýermeli. Bedenterbiýe ýa-da sportuň dürli görnüşleri bilen meşgullanmaly. Bedeniňi, egin-eşigiňi, ýaşaýan jaýyňy we işleýän ýeriňdäki otagyňy elmydama arassa-tämiz ýagdaýda saklamaly. Wagtynda we dogry iýmitlenmeli, ukyňy doly almaly; beýniňe çakdanaşa agram salmaly däl, arassa howada köp gezelenç etmeli. Ýurdumyzda ýokarda beýan edilenleri doly göz öňünde tutýan «Saglyk» Döwlet maksatnamasy hemişelik esasda hereket edýär. Maksatnamanyň talaplaryny doly we giňişleýin durmuşa geçirmek boýunça ýörite meýilnamalar işlenip düzülýär. Iň esasy guwandyryjy zat hem bu ugurda alnyp barylýan işleriň dünýä ülňüleriniň talaplaryna laýyklykda döwrebap kämilleşdirilip durulmagydyr.

Türkmen jemgyýetinde sagdyn durmuş ýörelgesine eýermek we ony wagyz etmek döwlet syýasatynyň möhüm ugurlarynyň biri hökmünde garalýar. Bu işiň baş maksady ilaty, esasan-da, ýaşlary bedenterbiýe we sport çärelerine köpçülikleýin çekmek, ahyrky netijede, sagdyn bedenli hem-de ruhubelent ýaşlary kemala getirmek bolup durýar. Ýurdumyzda ilatyň saglyk ýagdaýyny üpjün etmekde bedenterbiýäniň hem-de sportuň ösdürilmegine we ýaşlaryň sagdyn ruhda terbiýe almaklaryna möhüm ähmiýet berilýär.

Saglykda ýaşamak, sagdyn bolmak her birimiziň özümize baglydyr. Munuň üçin zyýanly endiklerden daş durup, hemişe hereket işjeňliginde bolmagy, irdenki maşklary ýerine ýetirmegi, açyk howada gezelenç etmegi, iş wagtynda önümçilik maşklaryny ýerine ýetirmegi, dogry iýmitlenmegi özümize hemra edinmelidiris. Bu ajaýyp endikler her birimiziň özümizi jemgyýet üçin peýdaly ynsan, raýat derejesinde gorap saklamagymyza, öýümizi, maşgalamyzy we ahyrky netijede jemgyýetimizi sagdyn saklamaga ýardam berýän ýagdaýdyr. Ilat arasynda sagdyn durmuş ýörelgelerini wagyz etmek, ilatyň saglyk ýagdaýyny has-da gowulandyrmak babatda alnyp barylýan işlere mynasyp goşandymyzdyr.

Gahryman Arkadagymyz: «Sport biziň üçin ýaşaýşyň gözelligidir, çünki munuň özi tebigat bilen sazlaşykly ýaşamak endigidir, tejribesidir. Sport sagdyn durmuş ýörelgelerini durmuşa geçirmegiň iň möhüm şertidir» diýip, örän jaýdar belleýär. Sebäbi sport bilen meşgullanýan adam gözel ýaşamak endigini döredýär. Sport biziň durmuşymyzy gözelleşdirýär, jan saglygymyzy berkidýär.

Alym Arkadagymyzyň ýiti zehininden dörän «Sport dostluga, saglyga we gözellige tarap ýoldur», «Bagtyýarlyk saglykdan başlanýar», «Türkmenistan — melhemler mekany» ýaly nusgalyk kitaplary ynsan saglygy barasyndaky gymmatly eserlerdir. Bu kitaplarda ynsan saglygy barada, ynsan saglygyny berkitmek dogrusynda peýdaly maglumatlar jemlenendir we her bir türkmen raýaty üçin ýüregine ýakyn bolan neşirlerdir.

Jemgyýetde sagdyn durmuş ýörelgelerini berkitmäge, halkyň saglygyny goramaga ähli döwrebap şertleri we mümkinçilikleri döredýän Gahryman Arkadagymyzyň, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň janlarynyň sag, ömürleriniň uzak, tutumly işleriniň hemişe rowaç bolmagyny arzuw edýäris.

Bagtyýar GURBANBERDIÝEW,
Türkmenistanyň Içeri işler ministrliginiň institutynyň hukuk fakultetiniň talyby.

SAGLYK — YNSANYŇ BAŞ BAÝLYGY

◆ Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe Türkmenistanyň Prezidentiniň «Saglyk» Döwlet maksatnamasynyň üstünlikli durmuşa geçirilmeginiň netijesinde, ýurdumyzyň saglygy goraýyş ulgamy dünýä derejesinde has-da kämilleşýär. Bu maksatnama laýyklykda, halkymyzyň saglygyny goramak, keselleriň öňüni almak, jemgyýetde sagdyn durmuş ýörelgelerini ornaşdyrmak babatda giň gerimli işler alnyp barlyp, uly ösüşler gazanylýar.

Gahryman Arkadagymyzyň «Türkmeniň döwletlilik ýörelgesi» atly ajaýyp kitabynda saglygyň uly gymmatlykdygy, bahasyz baýlykdygy nygtalyp, muny açyp görkezýän maglumatlar, tymsaldyr rowaýatlar beýan edilýär. Adamlaryň öz saglygyna jogapkärli garaýşyny döretmekde, şol sanda ýaş nesilleriň sagdyn durmuş ýörelgelerine eýermegini gazanmakda şu ýyl doglan gününiň 300 ýyllygy giňden bellenilýän beýik akyldar şahyrymyz Magtymguly Pyragynyň goşgularynyň hem uly terbiýeçilik ähmiýeti bar. Akyldar şahyr: «Dürdür bu janyň lezzeti,//Saglyk onuň soltanydyr», «Saglygyň gadryny bilgil//Hassa bolmazdan burun» ýa-da «Jan saglygyň bolmaz hiç deňi-taýy...» diýmek bilen, ynsanyň bu gymmatly baýlygynyň gadyryny duýmagyny, ony gadyrlamagyny we goramagyny ündäpdir.

«Pähim-paýhas ummany Magtymguly Pyragy» ýylynda-da ýurdumyzda halkyň saglygyny goramak, şunda dürli keselleriň öňüni almak, olary başlangyç döwürlerinde anyklamak we netijeli bejermek, şeýle hem ilaty, aýratyn-da, ýaşlary sport bilen meşgullanmaga işjeň çekmek, olaryň arasynda sagdyn durmuş ýörelgelerini wagyz etmek boýunça giň gerimli işler amala aşyrylýar.

Aýgözel BERKELIÝEWA,
Baýramaly etrap merkezi kitaphanasynyň Azat geňeşligindäki kitaphana şahamçasynyň kitaphanaçysy.

ЧЕШСКАЯ ТЕННИСИСТКА БАРБОРА КРЕЙЧИКОВА СТАЛА ЧЕМПИОНКОЙ УИМБЛДОНА-2024

Чешская теннисистка Барбора Крейчикова стала чемпионкой Уимблдона-2024. В финальной встрече она обыграла Ясмин Паолини из Италии.

Матч продолжался один час 56 минут и завершился со счетом 6:2, 2:6, 6:4. В ходе встречи Крейчикова сделала шесть эйсов, допустила четыре двойные ошибки и реализовала три брейк-пойнта из семи заработанных. Итальянская теннисистка три раза подала на вылет, на ее счету одна двойная ошибка и два реализованных брейк-пойнта из шести заработанных.

Крейчикова второй раз выиграла турнир Большого шлема. До этого она становилась победительницей Открытого чемпионата Франции.

АЛЬКАРАС ВТОРОЙ ГОД ПОДРЯД ОБЫГРАЛ ДЖОКОВИЧА В ФИНАЛЕ УИМБЛДОНА

Испанский теннисист Карлос Алькарас выиграл Уимблдонский турнир – 2024 в Лондоне.

В финале 21-летний спортсмен в трех сетах обыграл 24-кратного чемпиона турниров Большого шлема серба Новака Джоковича: 6:2, 6:2, 7:6. Матч продолжался два часа 27 минут.

Для Алькараса это четвертый выигранный титул в рамках турниров Большого шлема. В 2022-м испанец победил на US Open, год назад также обыграл Джоковича в финале Уимблдона, а в нынешнем сезоне еще также одержал победу на «Ролан Гаррос».

Алькарас стал девятым теннисистом в истории, выигравшим два Уимблдона подряд, а также шестым в истории победителем «Ролан Гаррос» и Уимблдона в одном сезоне. Он также стал четвертым в истории теннисистом, которому удалось дважды обыграть Джоковича в финалах турниров Большого шлема.

За победу на Уимблдоне Алькарас получит 2,7 миллиона фунтов призовых (около 3,5 миллиона долларов).

AWAZA HAKYNDAKY ŞYGYRLARYŇ MAZMUN TAÝDAN ÇEPERÇILIGI

◆ Garaşsyzlyk ýyllarynda döredilen eserler diňe bir täze temalar bilen baýlaşman, eýsem, şygyrlar mazmun taýdan hem baýlaşdy, forma taýdan täze görnüşe eýe boldy. Edebiýatyň taryhynda mazmun we formanyň haýsynyň has möhümligi hakynda köp jedeller, edebi çekişmeler boldy. Bularyň hersiniň öz gezeginde edebi ösüş, edebi täzelikler üçin möhümdigi ylmy we edebi çekişmäniň nazary garaýyşlarynda anyk deliller bilen esaslandyryldy. Aýry-aýry edebiýatçy alymlaryň pikiriçe bolsa mazmun we forma biri-birinden aýrylmaz baglanyşyklydyr. Ýazyjy-şahyrlar hem Garaşsyzlyk ýyllarynyň şygyrlarynda täze mazmun we forma eýe bolan şygyrlary döretdiler. Ak goşgy formasynda ýazylan eserleriň, şeýle-de nusgawy şygyr düzüş formasynda ýazylan eserleriň hem täze mazmun bilen baýlaşmagy häzirki Garaşsyzlyk döwründe şahyrlaryň ösüşli we aýratynlykly taraplarynyň biridir.

Hazar deňzi, «Awaza» milli syýahatçylyk zolagy hakyndaky eserleriň hem mazmun taýdan gowuzlygy, täze-täze çeperçilik serişdeleriniň ulanylýanlygy edebiýatyň taryhynda edebi seljermeler arkaly öwrenilmegi has möhümdir. Şu tarapdan Türkmenistanyň halk ýazyjysy Atamyrat Atabaýewiň, Nobatguly Rejebowyň, şahyr Amanmyrat Maýewiň, Nurgözel Gozlyýewanyň şygyrlarynda mese-mälim görmek mümkin.

Atamyrat Atabaýewiň «Awaza» milli syýahatçylyk zolagynyň ilkinji tapgyrynyň açylyş dabarasyndan soň döreden «Gurulýar gözel «Awaza» atly şygry 16 setirli dörtleme şekilinde ýazylypdyr. Bu şygryň ilkinji bendi şeýle başlanýar:

Halkyň saglygy hakynda Prezidentiň tagallasy
Iki ýarym ýyldan bäri her bir işinde duýlup dur.
Diňe ili-güni hakda bar pikiri, bar yhlasy,
Her günde täze binalaň mäkäm binýady goýlup dur.

Şygyrda turuwbaşdan Gahryman Arkadagymyzyň «Döwlet adam üçindir» diýen şygarynyň düýp manysy, şol şygar esasynda ýurdumyzyň ösýändigi, halkyň saglygy üçin aladalaryň edilýändigi hakynda beýan edilýär. Birinji bentden hem görnüşi ýaly, «Awaza» hakynda agzalmasa-da, «Awazanyň» gurulmagynyň, ilkinji nobatda, halkyň saglygy, medeniýetli dynç almagy üçin gerekdigi hakyndaky düýp many duýulýar.

Çal başly goja Hazaryň dertlere derman suwy bar,
Oň suwundan şypa tapýan kenarynda dynç alaňda.
Tomus düşse, göwünlermiz şol kenara atygsaýar,
Hem «Awaza» ýada düşýär Hazar deňzi agzalanda.

Bu setirler many taýdan birinji bendiň dowamy bolup, onuň şypa beriji suwunyň bardygyny, dynç almaga gelýän adamlaryň saglygyna oňaýly täsir edýändigi nygtalýar. Diýmek, şygryň logiki yzygiderliligi kemala gelýär. Hazar deňziniň kenarynda «Awaza» milli syýahatçylyk zolagynyň döredilmegi bu ýeriň ekologiýa taýdan has amatlydygy, suwunyň şypalydygy üçin saýlanyp alynmagyna esas bolandygyna şahyrana setirleriň üsti bilen düşünmek mümkin.

Diýmek, bu ýerde syýahatçylyk zolagynyň gurulmagy bilen diňe bir halkymyz üçin däl, eýsem, dünýä halklarynyň hem gelýän arzyly ýerine öwrülmelidir.

Dünýäniň lagly-merjeni diýilýän kän zolaklardan
Artyk bolmasa, kem bolmaz sähel wagtdan «Awazamyz».
Saglygyny dikeltmäge myhman geler ähli ýerden,
Çünki bu gün dünýä çykýar biziň at hem owazamyz.

Umuman, şahyr Awazanyň waspy Hazar kenarynyň dynç almak, saglygyňy berkitmek üçin peýdalylygynda, bu ýeriň dünýä halklarynyň gelim-gidimli syýahatçylyk merkezine öwrülmeginde ähmiýetli boljakdygy hakyndaky pikirler bilen berýär. Bu bolsa şygryň gury wasp bolman, eýsem, Awazanyň düýp manysyny dünýä ýaýmakda şahyrana özboluşlylygy kemala getirýär.

Türkmenistanyň halk ýazyjysy Nobatguly Rejebowyň hem Awazanyň waspyny ýetirýän «Awaza aýdymy», «Awaza» atly birnäçe goşgulary bar. On bölümçeden ybarat «Watannama» atly goşgular toplumynyň VIII bölümçesi Awazanyň waspyna bagyşlanýar. Bu bölümçe Awaza ýüzlenme şekilinde başlanyp, üýtgeşik labyza, galyba we forma eýedir.

Awaza, Awaza, eziz Awaza,
Gül goýnuňda aşyk bolýan owaza.
Hüýlenen ýel näz-u-kereşme bilen,
Yşk owazyn bermiş heser howaňa.
Dünýäň hoşgähi sen, dünýäň seýli sen,
Zowky-sapasy sen, seýran keýpi sen,
Şypalaryň ajaýyby, beýgi sen,
Heýjana salyp sen, mesti mestana...

Bu şygyr özboluşly owaza eýe bolmak bilen şygyr aýdym üçin hem saýlanyp bilner. Çünki setirleriň boşaşa kapyýalaşmagy, içki sazlaşygynyň bolmagy şygra özboluşly heň berýär.

Nobatguly Rejebow diňe bir şahyr bolman, eýsem, dramaturg hökmünde hem tanalýar. Şonuň üçin onuň ýazýan şygyrlarynyň özboluşly heňi bar. Şahyryň köp şygyrlary aýdym üçin ýazylan bolup, mazmun we forma taýdan akgynly okalýar. Ynha, onuň «Awaza aýdymy», «Awaza» şygyrlary hem «Döwletli döwran geldi» spektalyndan alnan aýdym-şygyrlardyr. Adyndan belli bolşy ýaly, «Awaza aýdymy» şygrynda «Awaza» sözi her bendiň ortasynda hem ahyrynda iki gezek gaýtalanýar. Bu bolsa şygyr okanyňda akgynlylyk döretmek bilen özboluşly heňi emele getirýär:

Awaza... Awaza...
Söýgi ýaly owadan,
Jadyly sen ýşk ýaly!
Awaza... Awaza...
Ak bulut deý binalaň,
Lowurdaýar köşk ýaly!
Awaza... Awaza...

Şygry okanyňda, özüňi Awazanyň kenarynda seýil edip ýören ýaly duýýaň. Sebäbi şygyr şol kenarda seýil edip ýören liriki gahrymanyň içki ýürek joşmasy hökmünde ýaňlanýar.

Şahyryň liriki gahrymanynyň ýürek joşgunyny «Awaza» diýen şygrynda has aýdyň görmek bolýar. Şahyr adamlary Awazanyň kenaryna çagyrýar, bu ýer hyýalyň hüýlenip göçjek derejede uçmah ýaly, Diýaryň näderejede ösýändigini görmek üçin hem bu ýere gelmek ýeterlik. Bu ýere gelip, «aşyk bolman», «ýşka sataşman», «öz ýaryňy tapman bilmersiň».

Munda ýollar uzaýar jahanyň çar ýanyna,
Dünýä malyny berem bir günlük seýranyna.
Ganat-persiz uçar men ýüregmiň heýjanyna,
Seriňden geçeý diýseň, Awaza gel, Awaza!

Şygryň ýokarky setirlerinden görnüşi ýaly, bu ýerden ýurduň deňiz ýollary çar tarapa uzaýar. Bu ýer dünýä halklary üçin hem arzyly mekana öwrüldi. Şonuň üçinem «bir günlük seýrany üçin dünýä malyny berip boljak» ajaýyp mekana gelip görmek gerek.

Şu zeýilli pikirler şahyr Amanmyrat Maýewiň şygyrlarynda hem eriş-argaç bolup geçýär. Onuň «Awaza aýdymy», «Gözel Awaza», «Awaza nagmalary», «Hazar gözelligi»... ýaly şygyrlarynda Hazar deňziniň, Awazanyň gözellikleri şahyrana wasp edilýär.

Şahyryň «Awaza aýdymy» atly şygry 11 setirli, bäşleme görnüşinde ýazylan özboluşly waspnamadyr. Şahyr bu şygrynda Awazanyň kenarynyň köňle ylham, kalplara nur çaýýandygyny belleýär. Bu ýerden dünýäniň çar ýanyna ýollar açylýar, gelen dünýä halklary hem haýran galyp, «Berekella, ussadyňa!» diýýärler:

Ýol ýasap, ýol aşyp, ýerden hem gökden,
Myhmanlar gelýärler ýakyn-yrakdan.
Olaryň şatlygy aşyp çen-çakdan,
Guwanyp, buýsanyp bu gün ýürekden:
«Berekella, ussadyňa!» diýýärler,
Öz ýurduny söýüşi dek söýýärler.

Döwletde eşretdir sapalary döredýän il Ogly «Awazaň adyny dünýä jar edip, kalplary güneş dek çoýýar, halkyny ýürekden söýýär». Bu gün bu beýik ösüşlere guwanyp, diňe waspyny ýetiräýmek galýar.

Şahyryň «Gözel Awaza» atly ikileme şygrynda hem Gahryman Arkadagymyzyň saýasynda gözelleşýän Awazanyň waspy ýetirilip, ussatlyk bilen beýan edilýär.

Garaja HAJYBERDIÝEW,
Balkanabat şäheriniň daşary ýurt dillerine ýöriteleşdirilen 23-nji orta mekdebiniň mugallymy.

ÝURDUMYZYŇ ÜSTAŞYR ULAG MÜMKINÇILIKLERI ÝOKARLANÝAR

◆ Hormatly Prezidentimiziň baştutanlygynda ýurdumyzyň üstaşyr-ulag geçirijiligini ösdürmek, halkara hyzmatdaşlygynda ulag-logistika ulgamynda dünýä döwletleri bilen ikitaraplaýyn we köp ugurly hyzmatdaşlygyň gerimini giňeltmek boýunça toplumlaýyn işler alnyp barylýar. Merkezi Aziýa we Hazar ýakasy sebitinde ulag logistika ugurlaryny döretmek we ösdürmek boýunça Türkmenistanyň birnäçe möhüm başlangyçlary dünýä jemgyýetçiliginde giň goldawa eýe boldy. Munuň özi Beýik Ýüpek ýolunyň häzirki döwre laýyk derejede täzeden dikeldilmegine giň ýol açýar.

Ýurdumyzyň ulag düzümini düýpli döwrebaplaşdyrmak we toplumlaýyn ösdürmek boýunça giň gerimli taslamalar amala aşyrylýar. Üstaşyr ulag geçelgeleriniň ugrunda sebit we dünýä ähmiýetli döwrebap logistik desgalar, deňiz porty, demir ýollar we ýokary tizlikli awtomobil ýollary gurlup ulanmaga berildi. Bu bolsa Merkezi Aziýa, Hazar we Gara deňiz, «Demirgazyk-Günorta» hem-de «Gündogar-Günbatar» ugurlary boýunça multimodal ýük gatnawlaryny amala aşyrmaklyga mümkinçilik berýän üstaşyr ulag geçelgelerini döretmekde, sebitde we dünýäde halkara söwdany ösdürmekde ähmiýetini barha ýokarlandyrýar.

Hormatly Prezidentimiziň ýurdumyzyň çäginden multimodal üstaşyr ulag geçelgelerini döretmek boýunça giň gerimli taslamalaryň durmuşa geçirilmegini nazarlaýan ulag-logistika strategiýasy bu gün özüniň oňyn netijelerini berýär. Ýurdumyzda üstaşyr geçirilýän ulag serişdeleriniň we ýükleriň möçberleri hem-de olaryň görnüşleri ýylsaýyn artýar. Halkara üstaşyr ulag geçelgeleriniň ugrunda ýerleşýän Türkmenbaşy halkara deňiz porty bu günki gün Ýewropa bilen Merkezi Aziýa ýurtlarynyň arasynda halkara ýük daşamalarynda örän ähmiýetli bolup durýar. Dünýäde halkara söwdanyň logistikasynda ýük daşamalaryň ugurlarynyň çalt üýtgeýän häzirki döwründe deňiz portunyň mümkinçilikleri netijeli peýdalanylýar.

Ýurdumyzdan daşary döwletlere eksport we import edilýän harytlaryň barlag gözegçilik işleri Türkmenistanyň Döwlet gümrük gullugynyň harby gullukçylary tarapyndan ýokary derejede alnyp barylýar. Türkmenistanyň gümrük serhedinden geçirilýän ulag serişdeleriniň we ýükleriň möçberleriniň barha artmagy, ýurdumyzyň çäginden geçýän üstaşyr ulag geçelgeleriniň ugrunda ýerleşýän döwlet serhediniň gözegçilik-geçiriş ýerlerindäki gümrük nokatlarynyň işiniň häzirki döwrüň ösýän talaplaryna laýyk guralmagyny şertlendirýär. Bu ugurda her bir alnyp barylýan işler kada-kanunçylyk esasynda ýola goýulýar.

Ähli ösüşlerimiziň sakasynda duran Gahryman Arkadagymyzyň hem-de hormatly Prezidentimiziň janlary sag, ömürleri uzak, belent başlary aman bolsun!

Jelilmuhammet SOPYÝEW,
Türkmenistanyň Döwlet gümrük gullugynyň Mary welaýat gümrükhanasynyň harby gullukçysy, leýtenant.

БОКС

Как появился бокс доподлинно неизвестно. Хотя самые ранние свидетельства о нем относятся к шумерским артефактам, найденным на территории современного Ирака и датируемым III тысячелетием до н.э. В 688 г. до н.э. бокс был представлен на древних Олимпийских играх, где боксеры использовали мягкие кожаные ремни для связывания рук и предплечий в целях защиты.

Бокс, казалось, исчез с распадом Римской империи, а затем вновь появился в XVII веке в Англии, где записи о любительском боксе начались в 1880 году. Первоначально соревнования проводились в пяти весовых категориях: легчайшей – не более 54 кг; полулегкой – не более 57 кг; легкой – не более 63,5 кг; средней – не более 73 кг; тяжелой – любой вес.

ОЛИМПИЙСКАЯ ИСТОРИЯ

Дебют бокса на современных Олимпийских играх состоялся в 1904 году, и с тех пор соревнования по боксу проводились на всех летних Играх, за исключением Олимпиады 1912 года в Стокгольме, поскольку шведское законодательство запрещало этот вид спорта в то время. Женский бокс впервые был включен в олимпийскую программу в Лондоне в 2012 году.

БОРЬБА

Борьба – один из древнейших видов спорта в истории человечества, если не самый древний. На многочисленных скульптурах, барельефах и наскальных рисунках, некоторые из которых датируются временем примерно 15 тысяч лет назад, изображены борцы, использующие приемы, которые применяются и в современном спорте. Борьба была одним из основных видов спорта на античных Олимпийских играх, где она впервые была представлена в 708 году до н.э.

Современная борьба состоит из двух отдельных дисциплин: греко-римская борьба – стиль борьбы, основанный на античной борьбе, и вольная борьба – более современный формат.

ОЛИМПИЙСКАЯ ИСТОРИЯ

Греко-римская борьба была представлена на первых современных Играх – в 1896 году в Афинах. В 1908 году она стала постоянно присутствовать в программе Олимпийских игр. Вольная борьба дебютировала на Играх в 1904 году в Сент-Луисе и вошла в олимпийскую программу на Играх1920 года в Антверпене. Женская вольная борьба была впервые включена в олимпийскую программу на Играх 2004 года в Афинах.

БРЕЙКИНГ

Брейкинг – это городской танцевальный стиль, зародившийся в США в 1970-х годах. Уходя корнями в хип-хоп культуру, брейкинг впервые сформировался на оживленных вечеринках в кварталах района Бронкс в Нью-Йорке. Для него характерны акробатические движения и определенная работа ног. Значительную роль во время баттлов играют ди-джей и MC (мастер церемоний).

Международные соревнования стали приводиться по всему миру в 1990-х годах, популяризируя брейкинг как среди хип-хоп-сообществ, так и среди широкой публики.

ОЛИМПИЙСКАЯ ИСТОРИЯ

Дебют брейкинга на Олимпийских играх состоялся в 2018 году на летних Юношеских Олимпийских играх в Буэнос-Айресе. После большого успеха там брейкинг был выбран для включения в программу Олимпийских игр 2024 года в Париже в качестве нового вида спорта, как и серфинг, скейтбординг и спортивное скалолазание, которые дебютировали в Токио.

ВОДНОЕ ПОЛО

Водное поло возникло как водная версия игры в регби. В середине XIX века эту игру стали практиковать в реках и озерах Англии, но она считалась опасным видом спорта. В 1870 году Лондонская ассоциация плавания разработала правила водного поло для игры в плавательных бассейнах. Правила, созданные позднее в Шотландии, подчеркивали футбольный стиль игры в противовес ее регбийному варианту. В 1888 году водное поло появилось в США, и там использовали регбийный стиль, похожий на американский футбол. Однако в остальном мире были приняты шотландские правила, которые и заложили основу того водного поло, что мы знаем сегодня. Первый международный матч состоялся в 1890 году между командами Англии и Шотландии (0:4).

ОЛИМПИЙСКАЯ ИСТОРИЯ

В истории современных Олимпийских игр водное поло является одним из старейших командных видов спорта, поскольку оно было включено в программу Игр одновременно с регби в 1900 году – сначала в виде соревнований между клубами, а с 1908 года – в виде турниров между сборными стран. Однако женские соревнования появились на Олимпийских играх только столетие спустя, в 2000 году в Сиднее.

ВОЛЕЙБОЛ

Студент Спрингфилдского колледжа и преподаватель физического воспитания колледжа Ассоциации молодых христиан (YMCA) Уильям Дж. Морган считается автором игры в волейбол, созданной им в 1895 году в Холиоке, штат Массачусетс. Минтонет (так в то время назывался волейбол) был задуман как развлечение в помещении, которым могли бы заниматься взрослые члены ассоциации. Для него Морган позаимствовал некоторые вещи из других видов спорта, включая теннис и гандбол.

Волейбол очень быстро стал популярным и в начале XX века распространился за пределами США: сначала в Канаде, затем на Кубе и в Японии.

ОЛИМПИЙСКАЯ ИСТОРИЯ

Волейбол дебютировал на Олимпийских играх 1964 года в Токио. В женских и мужских соревнованиях использовался формат кругового турнира, когда все команды попадали в один пул и играли друг с другом один раз. Эта система сохранялась до Олимпийских игр 1972 года в Мюнхене, когда она была изменена на формат кругового турнира и финального раунда, состоящего из четвертьфиналов, полуфиналов и финала для определения обладателей медалей.

ГАНДБОЛ

Впервые в гандбол стали играть в конце XIX века в Скандинавии и Германии, где как вид спорта также получил признание гандбол на траве. В 1910 году Г. Вальстрем представил гандбол в Швеции. Оба вида гандбола были распространены до 1966 года, когда гандбол в помещении стал вытеснять гандбол на траве.

Гандбол – контактный вид спорта, в котором игроки могут вступать в контакт с соперником, и это требует от спортсменов большой физической готовности. Атакующие стратегии даже поощряются в матче, так как пассивная игра запрещена. Поэтому выносливость и сила чрезвычайно важны для игроков.

ОЛИМПИЙСКАЯ ИСТОРИЯ

Гандбол на траве дебютировал на Олимпийских играх в Берлине в 1936 году и был показательным видом спорта на Играх в Хельсинки в 1952 году. Гандбол в помещениях впервые появился в олимпийской программе 20 лет спустя – на Играх 1972 года в Мюнхене.

Первые соревнования среди женщин состоялись через четыре года – на Олимпийских играх-1976 в Монреале.

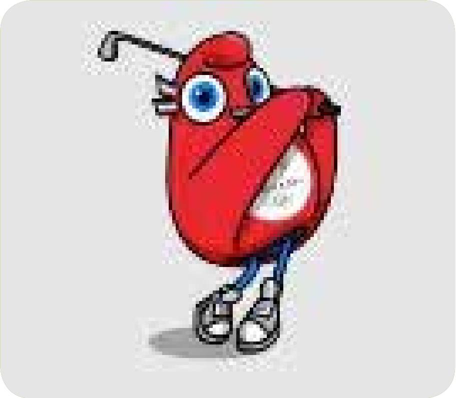

ГОЛЬФ

Гольф является одним из тех современных видов спорта, чьи правила были определены в числе первых. Произошло это в 1754 году в шотландском городе Сент-Эндрюс. Однако истоки гольфа уходят в более далекое прошлое: в Нидерландах найдены следы раннего существования похожего вида спорта, который попал на Британские острова в XV веке. Первые турниры среди женщин были проведены в конце XIX века. Сегодня в мире насчитывается более 60 миллионов игроков в гольф и более 30 000 полей для гольфа.

Игроки используют различные клюшки в зависимости от различных ситуаций в игре, включая расстояние до лунки, а также в зависимости от игрового покрытия.

ОЛИМПИЙСКАЯ ИСТОРИЯ

До Олимпийских игр 2016 года в Рио-де-Жанейро гольф был в олимпийской программе всего два раза – в 1900 и 1904 годах. В Бразилии состоялось его возвращение в программу Игр, а в 2021 году он был представлен на Олимпийских играх в Токио .

ГРЕБЛЯ НА БАЙДАРКАХ И КАНОЭ

Гребля – один из древнейших видНа протяжении многих веков каноэ использовались как средство передвижения (а также для охоты и рыбалки) в Северной Америке, Сибири и Гренландии. Первыми официальными соревнованиями по гребле стал заезд в Королевском каноэ-клубе в Великобритании в 1869 году.

В программу Олимпийских игр включена гребля на байдарках и каноэ. Каждая из них имеет свои особенности. Каноисты стоят в лодке на коленях и используют однолопастное весло с одной стороны, а в байдарке спортсмены сидят и используют двухлопастное весло.

ОЛИМПИЙСКАЯ ИСТОРИЯ

Гребля на байдарках и каноэ стала олимпийской дисциплиной на Играх в Берлине в 1936 году, а до этого была представлена в качестве демонстрационного вида на Олимпийских играх в Париже в 1924 году.

ГРЕБНОЙ СЛАЛОМ

На протяжении многих веков каноэ использовались как средство передвижения (а также для охоты и рыбалки) в Северной Америке, Сибири и Гренландии. Слалом на каноэ появился по образцу лыжного слалома в Швейцарии в 1932 году. Первые соревнования проводились на «гладкой» воде, но впоследствии были перенесены на реки и каналы с большим количеством порогов.

В программу Олимпийских игр включен слалом на каноэ и байдарках, и каждый из них имеет свои особые правила. Каноисты стоят в лодке на коленях и используют однолопастное весло с одной стороны, в байдарке же спортсмены сидят и используют двухлопастное весло.

ОЛИМПИЙСКАЯ ИСТОРИЯ

Дебют гребного слалома состоялся на Олимпийских играх 1972 года в Мюнхене, а на постоянной основе в программе Игр он появился в 1992 году в Барселоне. Спортсмены из европейских стран добились огромного успеха на Играх, завоевав около 90% всех медалей в гребном слаломе за всю историю Олимпийских игр.

ДЗЮДО

Дзюдо – традиционное японское боевое искусство, возникшее на основе джиу-джитсу, техники рукопашного боя воинов-самураев. Основателем дзюдо считается доктор Дзигоро Кано, открывший в 1882 году в Токио свое первое додзё (школу) под названием «Кодокан». В переводе с японского слово «дзюдо» означает «путь мягкости». Однако традиционную борьбу вряд ли можно назвать таковой: она требует значительных физических усилий. Доктор Кано объединил философские принципы дзюдо с методами физического, интеллектуального и морального воспитания, одновременно убрав многие опасные аспекты джиу-джитсу. В конце XX века дзюдо набрало популярность в Европе, особенно, во Франции.

ОЛИМПИЙСКАЯ ИСТОРИЯ

Соревнования по дзюдо впервые были проведены в рамках Олимпийских игр в 1964 году в Токио, а на Играх 1972 года в Мюнхене дзюдо вошло в олимпийскую программу на постоянной основе. Соревнования среди женщин были представлены на Олимпийских играх в 1988 году в качестве демонстрационных, а в 1992 году на Олимпийских играх в Барселоне официально вошли в программу.

КОННЫЙ СПОРТ

Соревнования по конному спорту зародились в Древней Греции, где считалось, что для выживания всадника и лошади в бою необходимо их идеальное взаимодействие. Поэтому выездка развивалась как способ подготовки лошадей к войне. Конные состязания были частью античных Олимпийских игр в виде гонок на колесницах, которые представляли собой дерзкое и захватывающее зрелище. Затем искусство верховой езды было предано забвению, пока не получило новую жизнь в эпоху Возрождения.

ОЛИМПИЙСКАЯ ИСТОРИЯ

На Олимпийских играх современности впервые конный спорт был представлен в 1900 году в Париже на арене на площади Бретей. Тогда прошли пять соревнований. На Играх в Хельсинки в 1952 году женщины впервые стали принимать участие в соревнованиях по выездке, и соревнования стали смешанными. В 1964 году женщины получили возможность участвовать во всех видах конного спорта, что сделало его единственным смешанным видом спорта на Олимпийских играх.

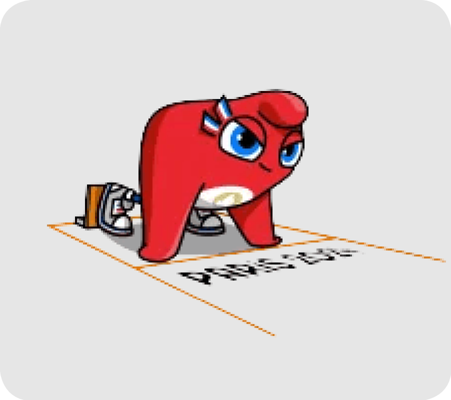

ЛЕГКАЯ АТЛЕТИКА

Легкая атлетика – один из самых древних видов спорта, в котором состязались еще на первых Олимпийских играх, а имена чемпионов были зафиксированы еще в 776 году до нашей эры. На античных Олимпийских играх атлеты соревновались в беге, а также пятиборье, состоявшем из бега, прыжков в длину, метания диска, метания копья и борьбы.

ОЛИМПИЙСКАЯ ИСТОРИЯ

Включение легкой атлетики в программу первых современных Олимпийских игр (1896, Афины), было логичным. Программа соревнований среди мужчин остается почти неизменной с Игр 1932 года в Лос-Анджелесе. Только соревнования по спортивной ходьбе на 20 км были включены в программу на Играх 1956 года в Мельбурне. Женские соревнования впервые были проведены на Олимпийских играх 1928 года в Амстердаме. До 1992 года в программе у женщин было всего 17 видов, а после включения в 2008 году бега на 3000 м с препятствиями спортсменки теперь соревнуются в том же количестве видов, что и их коллеги-мужчины.

(Продолжение следует)

EGSILMEÝÄN HAZYNA

◆ Türkmenistanyň halk ýazyjysy Kerim Gurbannepesow: «Magtymguly, seniň bilen, iň bolmanda, bir pursat didarlaşsam dünýe malyndan geçerdim. Bu minut maňa dünýäniň geçmişi, şu günki we geljegi bilen duşuşmaga mümkinçilik bererdi. Bakylygyň ýanynda bir pursat durup görmege deň geljek bagt barmyka?» diýýär. Kerim şahyr Pyragynyň adyny göterýän baýraga mynasyp bolmagyny ömrüniň iň uly netijesi, iň beýik baýragy hasaplapdyr. Munuň özi soňraky ussatlaryň ählisiniň-de Magtymguly Pyragyny öz ruhy howandary, gaýybana halypasy hasaplandygy baradaky beýik hakykatdyr. Diýmek, Pyragynyň edebi mekdebi ol dünýäden ötenden soňam ýaşap gelýär. Ol mekdepden beýik-beýik şahyrlar uçurym bolup çykýar. Nesip bolsa, bu geljekde-de şeýle bolmagyny dowam eder. Sebäbi Magtymguly Pyragy halkymyzyň ýüreginde ýaşaýar. Diňe bir türkmen halkynyň däl, eýsem şygryýeti Watan edinen her bir döredijilik ynsanynyň ýüreginde Magtymguly bar.

Magtymguly Pyragy barada gürrüň edilende, men hemişe onuň ençeme kitaby bardyr öýderdim. Öýümizde onuň diňe ýeke kitabynyň bardygyna gynanardym. Soň-soň ussatdan bize uly bolmadyk ýeke diwanyň miras galandygyna gözüm ýetende, Magtymguly Pyragynyň kalbymdaky orny has-da ulaldy. Ýeke kitaba sygýan diwan bilen dünýä hakda şeýle pelsepewi söhbet etmek, ony-da kalplarda hemişelik ýaşar derejede beýan etmek diňe ussatlara mahsus aýratynlyk. Şu barada pikirlenip oturşyma, rus alymy, Pyragynyň dünýäsini içgin öwrenen professor W.Bertelsiň aýdan sözleri hakydama geldi. Şol pursat elimdäki Magtymguly Pyragynyň diwany äpet bir jama öwrüldi. Ýöne bir jama däl, Bertelsiň aýdyşy ýaly, «Jemşidiň jamyna» öwrüldi. Ähli zady görüp bolýan «jamy» synlap oturşyma-da, özümiziň şeýle uly baýlygyň eýesidigimize, Magtymguly Pyragynyň watandaşydygymyza ýürekden buýsandym. Buýsanmaz ýalymy, akyldar şahyryň şygyrlaryny öz dilinde okamak her kime nesip edip baranog-a!

Şahyryň kalby onuň ýazýan eserleri bilen deňine gürsüldeýänligi üçin-de ol şygyrlar asyrlaryň dowamynda halkyň ýüreginde ýaşap geldi. Ol ýüreginden çykan söz bilen halky ynandyrmagy başardy. Şol ynam bolsa şahyryň şygyrlarynyň beýikligini, berkligini, täsirliligini artdyrdy. Ol şygyrlaryň ynandyryjylygy, ýürege ýakynlygy — Pyragynyň şat günde-de, hupbatly menzillerde-de, Watandan alysda sergezdançylyk çekip ýörkä-de halkyň kalbyna salan ýoluny terk etmändigi bilen baglanyşyklydyr. Ol öz kalby hasratdan pürepür wagtlary-da il-gününiň ýürek agysyna aglady, öz derdi agdyk pursaty halkyň egnindäki derdi çekişdi. Halypasy Jelaleddin Rumynyň öňüňden deňiz çyksa, ýol aşyp bilmejegiňe gynanyp, zeýrenip ýörmän, ýüzmegi öwrenmegiň gerekdigi barada aýdan pähimini Pyragy şygryýetiň üsti bilen halkyň ýüregine guýdy. Merdi-merdanalygy, watanperwerligi şygryýetinde terbiýe mekdebiniň esasy temalarynyň birine öwürdi. Hut şonuň üçin-de Pyragynyň şygyrlary islendik ýaşdaky ynsan üçin-de gymmatlydyr. Bu barada şeýleräk bir gürrüň bar, ýagny, biri Magtymgulyny ilkinji gezek okanda göwnüne ýaran setirleriň aşagyny çyzyp çykypdyr. Aradan biraz wagt geçensoň ol Magtymgulyny göwni küýsäp, şygyrlary ýene okapdyr. Ýene-de kalba ýakyn setirleriň, syryny açmagy başarmadyk jümleleriniň aşagyny çyzypdyr. Ol bu hereketi soňam birnäçe gezek gaýtalapdyr. Bir günem ol Pyragynyň şygyrlar diwanyny açyp, okap başlanda, ähli setirleriň diýen ýaly aşagynyň çyzylanlygyna gözi düşüpdir. Ol kitaby ýene okap başlapdyr welin, entek-entekler düşünmedik, aňlamaly zatlarynyň bu kitabyň içinde juda kändigine göz ýetiripdir. Ol ýylgyryp:

«Käbir zatlara ulalansoň göz ýetirilýärmikä diýýärdik welin, Magtymguly bilen baglanyşyklylykda ulaldygyňça soragyň sany artyp barýar» diýip pyşyrdapdyr.

Magtymguly Pyragynyň şygryýet dünýäsi — hiç haçan egsilmeýän hazyna. Milli gymmatlyklarymyza, ömrüni halkyň ruhy hazynasynyň baýlaşmagyna bagyşlan ussatlarymyzyň döredijiligine uly sarpa goýýan Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň jany sag, ömri uzak bolsun, işleriniň rowaçlyklara beslenmegini arzuw edýäris!

Sähra BABAÝEWA,
Aşgabat şäheriniň ýaşaýjysy.

ÄLEMGOŞAR MYSALY KEBELEKLER

◆ Gözel tebigatyň täsin reňkleri adam kalbyny jadylaýjy häsiýete eýedir. Al-elwan gülleridir jana şypaly howasy, täsin saýraýan guşlary, adam saglygyna peýdaly ösümliklerinden başlap, dürli öwüşginli reňke eýe bolan kebelekleri hem adam kalbyny heýjana getirýär. Kebelek il arasynda «perwana» diýlip hem atlandyrylýar.

Kebelekler özüniň dürli öwüşginli täsin reňkleri bilen tebigatyň gözelligine gözellik goşup, görenleri haýrana goýýar. Olaryň dünýäde 200 müňe golaý görnüşi bardyr. Kebelekler diňe birnäçe gün ýaşaýarlar. Kebelekleriň diňe birnäçe görnüşi 6 aýdan 10 aýa çenli ýaşap bilýärler.

Kebelekleriň arylar ýaly tebigata uly peýdasy bardyr. Bu jandarlaryň täsinligi olaryň tagam duýujylyk organlary aýaklarynda ýerleşendir. Olaryň kiçijik piliň holtumyna meňzeş holtumjyklary bardyr, şonuň kömegi bilen gülleriň şiresini sorup iýmitlenýärler. Kebelekleriň ganatlarynda ýerleşýän reňkler we şekiller bir meňzeşdir.

Kebelekler Gyzyl kitaba girizilendir. Olar diňe üç reňki saýgaryp bilýärler — sary, ýaşyl we gyzyl reňkleri. Kebelekler eşidenoklar, ýöne olaryň duýujylyk organlary örän gowy işleýär. Kebelekler lukmançylykda hem giňden peýdalanylýar. Olaryň stressi aýryjy we rahatlandyryjy häsiýeti bardyr.

Gülnahal DÄDEBAÝEWA,
TMÝG-niň Köneürgenç etrap Geňeşiniň guramaçylyk bölüminiň esasy hünärmeni.

DURMUŞ HEKAÝATY

◆ Bir it gezip ýörkä, özara ýaryşýan sugunlary görüpdir. Ol uzak oýlanmazdan olara goşulypdyr. Ýöne sugunlar oňa per bermändirler. Sugunlaryň yzyna eýerip bilmedik itiň olara gözi gidipdir. Olaryň başarnygynyň syryny öwrenmek islän it ruhdan düşmändir. Ol özüni dürsäp, sugunlaryň ekabyryna ýüzlenipdir:

— Siziň ylgaýşyňyz maňa diýseň ýaraýar. Şonuň üçin size goşuldym. Emma yzyňyzdan ýetip bilmedim. Munuň syry nämede? Maňa hem özüňiz ýaly ýyndam bolmagy öwredermisiňiz?

Itiň bu sözlerine sugunyň göwni hoş bolupdyr. Ýöne ol ite kömek etmegiň hiç bir ýoluny tapyp bilmändir. Ol uzak wagt oýlanypdyr. Birdenem gözi itiň guýrugyna düşüpdir.

— Seniň näme üçin çalt ylgap bilmeýänligiň sebäbini indi bildim. Saňa guýrugyň päsgel berýär. Eger guýrugyň bolmasady, onda senem biz ýaly ýyndam bolardyň — diýip, sugun oňa maslahat beripdir.

It onuň sözlerine ynanypdyr-da, agyrynja döz gelip, guýrugyny ýolup taşlapdyr. Ýöne ol guýruksyz mahalam şol bolşuny saklapdyr. Barybir, sugunlaryň yzyna eýerip bilmändir. Şu ýerde ol başgalaryň aýdýanyna köre-körlük bilen ynansaň, itlerdenem yza galjakdygyňa, sugunlara hem eýermejekdigiňe göz ýetiripdir.

* * *

Durmuşda üstünlik gazanmak üçin diňe öz güýçli taraplaryňa bil baglamaly. Kimdir birine meňzejek bolmak akyllylygyň alamaty däl. Her kimiň öz mümkinçilikleri we öz ýoly bar. Muňa düşünmeýän adamlar kimdir birini gaýtalamak isleseler, şol bir wagtyň özünde birnäçe ugur boýunça işlejek bolsalar hiç haçanam öňdebaryjy bolup bilmezler.

Terjime eden Çary ÇARYÝEW,
Türkmenistanyň Goranmak ministrliginiň çagyryş boýunça harby gullukçysy.

GÜNÜŇ GÜNDEN PARHY BAR

Bir gezek okuwçy:

— Mugallym, aýtsa, täze işiň başyny tutmak üçin has düşümli gün bolup bilýärmi?

— Gün? — diýip, mugallym geň galypdyr.

— Belki, hepdäň ýa aýyň haýsydyr bir günüdir?

— Hä-ä, hepdäň günümi?

Okuwçy başyny atypdyr.

— Hawa, elbetde, ol gün çarşenbe — diýip, mugallym mekirlik bilen okuwçylaryny synlapdyr. Olar bolsa derrew depderlerine ýapyşyp, mugallymlarynyň aýdan sözlerini belläpdirler.

— Sen näme üçin ýazaňok? — diýip, mugallym gabat garşysynda ýylgyryp, özüne seredip duran okuwçysyndan talap edijilik bilen sorapdyr.

— Sebäbi men siziň mundan beýläk aýtjak zatlaryňyzy bilýärin, mugallym.

— Ýeri, näme? — diýip, mugallym gaşyny çytyp, elini galdyrypdyr. Okuwçylaryň ählisi doňup galypdyrlar. Şonda hälki ýazmadyk okuwçy:

— Bu edil şonuň ýaly sişenbe, anna, şenbe, duşenbe, penşenbe, ýekşenbe.

Mugallym:

— Sen mamla — diýipdir. Okuwçylar öz ýoldaşlarynyň tas ähli zady diýen ýaly dogry aýdandygyna begenişip, gygyryşypdyrlar. Ýöne olardan biri:

— Mugallym, hakykatdan hem, şeýle yzygiderlikdemi? — diýip sorapdyr.

Mugallym hälki tas dogry diýen ýaly jogap beren okuwça üns bilen seredipdir-de, oňa eli bilen yşarat edipdir.

— Jogap! Diňe bir gün. Ol hem şu gün.

Terjime eden Aýnur TAGANBERDIÝEWA,
Balkan welaýatynyň Gumdag şäherçesiniň 29-njy orta mekdebiniň 11-nji synp okuwçysy.

A TRIP TO THE OCEAN OF BOOKS...

◆ There is no friend as loyal as a book.
Ernest Hemingway, american writer.

◆ A room without books is like a body without a soul.

If you have a garden and a library, you have everything you need.
Marcus Tullius Cicero.

◆ Good friends, good books, and a sleepy conscience: this is the ideal life.
Mark Twain, american writer.

◆ I have always imagined that Paradise will be a kind of library.
Jorge Luis Borges.

◆ Never trust anyone who has not brought a book with them.
Lemony Snicket.

◆ There are worse crimes than burning books. One of them is not reading them.
Joseph Brodsky.

◆ Think before you speak. Read before you think.
Fran Lebowitz.

◆ Books are the mirrors of the soul.
Virginia Woolf.

◆ Only the very weak-minded refuse to be influenced by literature and poetry.
Cassandra Clare.

◆ Books are like mirrors: if a fool looks in, you cannot expect a genius to look out.
J.K. Rowling.

◆ Without words, without writing and without books there would be no history, there could be no concept of humanity.
Hermann Hesse.

◆ You cannot open a book without learning something.
Confucius, chinese philosopher.

◆ There are three things that grow more precious with age; old wood to burn, old books to read, and old friends to enjoy.
Henry Ford, american inventor.

◆ A good book has no ending.
Robert Frost, american poet.

◆ England has two books, the Bible and Shakespeare. England made Shakespeare,but the Bible made England.
Wictor Hugo, french poet.

◆ Whenever you read a good book, somewhere in the world a door opens to allow in more light.
Vera Nazarian.

Prepared by Joshgun PUHANOV,
A student.

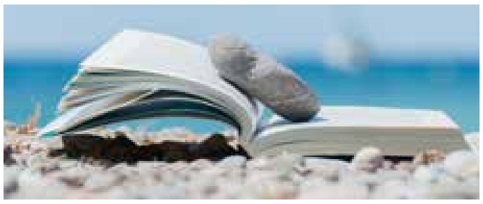

АРБУЗ ИЛИ ДЫНЯ:

ЧТО ПОЛЕЗНЕЕ ДЛЯ ЗДОРОВЬЯ ЛЕТОМ?

Существует много сортов арбузов и дынь, и все они обладают полезными свойствами. Но, может быть, одни плоды гораздо полезнее других? На чем стоит остановить свой выбор в жаркую погоду?

ЧТО ОБЩЕГО МЕЖДУ АРБУЗОМ И ДЫНЕЙ?

Арбузы и дыни принадлежат к семейству тыквенных растений, что делает их родственными культурами. Плоды этих растений обладают твердой и толстой оболочкой, под которой находится сочная и сладкая мякоть. Примерно на 90% плоды состоят из воды.

Также эти растения похожи тем, что требуют одинаковых условий для выращивания. Они любят теплую и солнечную погоду, умеренное количество воды и мягкую почву. Благодаря одинаковым требованиям, их часто сажают рядом и они прекрасно растут.

Плоды обоих растений едят в свежем виде. Иногда их используют в качестве ингредиентов в салатах и десертах, а также добавляют в соки и другие напитки. Летом их любят потому, что они отлично утоляют жажду.

ПОЛЬЗА АРБУЗА ДЛЯ ЗДОРОВЬЯ

В первую очередь арбуз полезен тем, что почти полностью состоит из воды и помогает поддерживать достаточный уровень воды в организме. Благодаря этому он особенно полезен жарким летом, когда мы теряем много воды из-за обильного потения.

Большое количество воды в арбузах также хорошо влияет на состояние кожи. Жидкость и клетчатка в арбузе улучшают пищеварение и предотвращают запоры.

Научно доказано, что в арбузе содержатся вещества ликопин и цитруллин. Они помогают улучшить работу сердца, а также снизить кровяное давление. Арбузы также содержат антиоксиданты, которые помогают бороться с окислительным стрессом. Тем самым, он помогает снизить риск некоторых видов рака.

ПОЛЬЗА ДЫНИ ДЛЯ ЗДОРОВЬЯ

Дыня обладает почти теми же полезными свойствами, что и арбуз. Она содержит много воды, а значит улучшает состояние кожи, пищеварение и помогает избежать обезвоживания. Также в нем есть некоторое количество витамина C, который поддерживает работу иммунной системы и тем самым защищает от болезней.

Но, вдобавок ко всему этому, дыня содержит в себе лютеин и зеаксантин. Эти вещества способствуют работе глаз и могут предотвратить возрастное ухудшение зрения.

ЧТО ПОЛЕЗНЕЕ: АРБУЗ ИЛИ ДЫНЯ?

Сравнивать эти два продукта почти нет смысла, потому что они практически одинаковые. Может быть, дыня чуть лучше арбуза за счет дополнительной пользы для глаз. А так, выбор стоит делать только основываясь на своих вкусах. Да и вообще, ничто не мешает в один день попробовать арбуз, а в другой — полакомиться дыней.

Важно понимать, что съев один раз арбуз или дыню, невозможно восстановить свое здоровье. Вместе с едой человек получает только некоторую долю из суточной нормы полезных веществ. Поэтому их стоит считать не более, чем полезной добавкой к основному рациону питания.

КОМУ НЕЛЬЗЯ ЕСТЬ АРБУЗЫ И ДЫНИ?

Важно отметить, что некоторым людям есть арбузы и дыни нельзя. Если съесть их при наличии противопоказаний, вместо пользы можно получить вред.

Арбуз нельзя есть людям с мочекаменной болезнью. Употребление арбуза само по себе может оказать нагрузку на почки.

Дыню нельзя есть не только людям с проблемными почками. Также ее лучше избегать мужчинам и женщинам с сахарным диабетом – в нем содержится больше сахара, чем в арбузах. Также дыню не рекомендуется есть людям с гастритом и язвой желудка из-за высокого содержания клетчатки, простых углеводов и повышенной кислотности.

www.hi-news.ru

Esaslandyryjysy — Türkmenistanyň Bedenterbiýe we sport baradaky döwlet komiteti

«7/24.tm» — «Türkmenistan Sport» halkara žurnalynyň hepdelik elektron goşundysy.

Salgysy: Aşgabat, Saparmyrat Türkmenbaşy şaýoly, 54.

Telefon: +99312 22-81-38
Faks: +99312 22-77-03
e-mail: turkmenistansport@sanly.tm

A-114412

Žurnaly elektron görnüşde «turkmenmetbugat.gov.tm» internet sahypasyndan hem-de «Türkmenmetbugat» mobil goşundysyndan okap bilersiňiz.

Hojaberdi Apbaýewiň ýolbaşçylygyndaky «Türkmenistan Sport» halkara žurnalynyň döredijilik topary tarapyndan taýýarlanyldy.

1-nji sahabyň bezegini ýerine ýetiren Abdyrahman ROWŞENOW.

Почему нельзя пить воду стоя?

Врач-педиатр, нутрициолог Ирина Юзуп рассказала изданию Doctorpiter.ru, почему нельзя пить воду стоя, передает Sports.kz.

— Мы привыкли пить воду для утоления жажды на ходу либо стоя, – обращает внимание врач Ирина Юзуп. — Но с аюрведической точки зрения воду, как и пищу, стоит употреблять в положении сидя. Питье воды стоя провоцирует нарушение баланса жидкостей в организме, что может привести к накоплению жидкости в суставах и развитию артрита. В положении сидя нервная система и мышцы более расслаблены, что облегчает процесс усвоения воды и пищи. Кроме того, почки в таком положении лучше фильтруют поступающую жидкость.

Что будет, если пить воду стоя?

При употреблении воды стоя замедляется работа пищеварительного тракта, отмечает доктор.

— Жидкость не задерживается надолго в желудке, а напрямую попадает в двенадцатиперстную кишку. Привычка пить сидя помогает улучшить пищеварение, работу почек и мочевого пузыря, – объясняет Ирина Юзуп.

Также по словам эксперта, чтобы вода приносила максимум пользы организму, пить ее нужно между приемами пищи. При этом она должна быть комнатной температуры.

www.sports.kz

КАК УТАЛИТЬ ЖАЖДУ В ЖАРКИЙ ДЕНЬ?

В жаркую погоду многие из нас зачастую перекусывают лёгким салатом или холодным супом. Но ведь ребёнку-дошкольнику необходимо правильно и полноценно питаться. Сложность в подборе рациона для детей в летний период заключается в том, что продукты портятся гораздо быстрее. Но в то же время выбор свежих фруктов и овощей огромен, а значит, можно запастись витаминами на зиму.

Конечно, в меню малыша в любое время года должны присутствовать молочные продукты. Они богаты кальцием, который необходим для нормального роста и развития ребёнка. Однако в условиях жары обязательно обращайте внимание на срок годности молока или йогурта, а открыв упаковку, в первую очередь попробуйте его сами.

Обязательно включайте в рацион малыша больше овощей, фруктов, а также свежевыжатых соков. На прилавках магазинов свежих плодов – великое множество. При этом давайте ребёнку только спелые фрукты, повреждённые плоды ни в коем случае не позволяйте есть малышу. Они могут стать не только источником кишечных расстройств, но и серьёзных отравлений.

В рацион ребёнка нужно добавить кабачки, помидоры, морковь, зелень. Побалуйте малыша не только свежими фруктами, но и ягодами.

В ежедневном рационе дошкольника обязательно должны быть мясо, хлеб, а также сливочное и растительное масла. Таким образом, питание ребёнка должно оставаться полноценным и сбалансированным. Конечно, многие малыши отказываются от пищи в жару, но нельзя при этом переходить на спонтанное питание, которое чревато расстройствами пищеварительной системы.

В летний период лучше придерживаться режима питания, привычного для дошкольника. Постарайтесь сохранить четырёхразовое питание. Ужин не делайте слишком обильным, лучше перед сном дополнительно дайте ребёнку кефир или йогурт.

И не забывайте о питье. Не ограничивайте малыша в употреблении жидкости. Конечно, в жару оптимально утоляет жажду простая вода без газа. Но и не забывайте про соки, компоты, морсы. Не позволяйте ребёнку употреблять сладкие газированные напитки. Они не утоляют жажду, а лишь приводят к нежелательным последствиям для детского организма: расстройству пищеварения, кариесу и даже ожирению.

KIDS LEARN A SENSE OF BALANCE AND BODY AWARENESS WHEN SKIING!

BENEFITS OF SKIING AND SNOWBOARDING

Increases Body Awareness

When skiing, it is so important to be aware of each part of your body and where it is in space. It teaches kids how to use each body part separately and in sync with each other.

Fosters Self-Awareness

When kids learn to ski, they also learn more about themselves. Not only do kids become more aware of their body in space, they also become aware of their strengths and weaknesses, physically and mentally.

Builds Confidence

There's nothing like hopping on your first ski lift or making it down the hill for the first time without falling. Each new step gives kids more confidence and pride in themselves.

Enhances Social Skills

Believe it or not skiing is a friendly sport with various social rules. There are right ways to pass someone and ways to help those in need. You must respect your fellow skier and learn to interact with others appropriately on the slopes.

Increases Health

Skiing and snowboarding involve a great deal of exercise which in turn enhances cardiovascular health. Both sports also improve flexibility and strength. These sports are also fun ways to help reach your weight loss goals!

Improves Balance and Coordination

If you have tried skiing even once, you know how much balance and coordination is involved! You have to learn how to use your core muscles to stay up while also using your leg muscles to move the skis safely down the mountain.

Healthy Competition

Whether it's with a sibling, friend or even a parent, skiing provides the opportunity for friendly competition. I have always loved watching skiing in the Olympics. Even though it is usually an individual sport, fellow skiers show respect and support for each other.

Teaches Perseverance

If you have ever skied, even just once, then you know that skiing takes a tremendous amount dedication and perseverance. If a skier gave up after falling, they would never get further than a few feet from the ski lodge! It teaches kids that when you fall, you get back up and try again!

Improves Mood

We have all read that exercising increases mood and skiing is no exception. The increased production of endorphins gives skiers a great sense of happiness. The pride and accomplishment felt at the end of a good run also increases one's mood!

Allows for an Appreciation of Nature

Being on the mountain and a part of nature allows people to realize they are part of a bigger picture. They take in all the beauty and wonder of the world around them which creates a sense of appreciation. The fresh air also improves health and increases mood!

Skiing and snowboarding are amazing sports with wonderful benefits. It brings people together of all ages, cultures, races and sizes. These sports are tough and exhausting but motivating and inspiring at the same time.